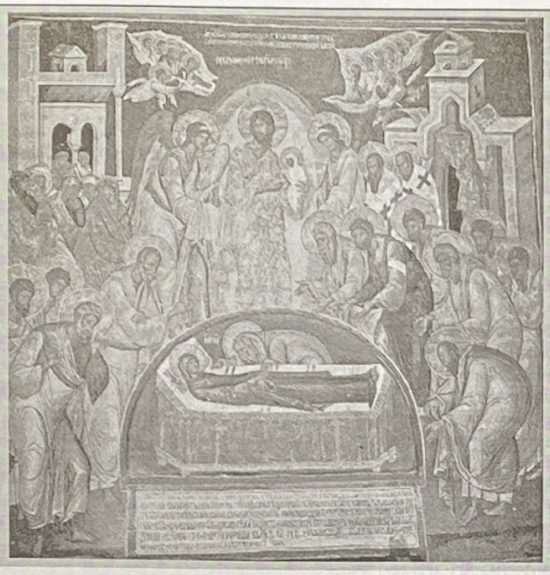

„Acum este o împreună-prăznuire a celor cereşti şi a celor pământeşti. Acum îngerii, pogorând din cer, se amestecă cu noi, oamenii. [...] Acum Însuşi Dumnezeu vine de o cheamă pe Maica Lui şi, primind în sânurile Sale preasfântul ei suflet, îl urcă la ceruri în alai de îngeri care plinesc lauda lui. Acum Fecioara, chiar dacă se mută cu trupul de aici, nu se depărtează de la noi, ci veghind dintru cele de sus, cată la noi în veac [...] Deci cuvine-se ca praznicul Adormirii ei să fie prăznuit nu doar o singură zi, ci luând început odată cu luna, să o străbată întreagă şi să se încheie odată cu ea" (din Edictul imperial bizantin din 1297, dat de Andronic II Paleologul, de proclamare a lunii august drept Luna Maicii Domnului).

credinţă
iubire
speranţă

PUNCTE CARDINALE

ANUL XIX
Nr. 8/224
AUGUST
2009
16 PAG. – 3 lei

PERIODIC INDEPENDENT DE ORIENTARE NATIONAL-CRESTINĂ

Circulaţie în afara României: AUSTRIA, GERMANIA, GRECIA, FRANŢA, ELVEŢIA, SUEDIA, SPANIA, CANADA, STATELE UNITE, AUSTRALIA

CHIŞINĂU: DEMOCRAŢIA ÎNTRE TRĂDARE ŞI BLOCAJ POLITIC

La Chişinău, situaţia politică rămîne încurcată. Partidul Comuniştilor cîştigă alegerile – în sensul că este partidul cu cel mai mare număr de voturi obţinute; opoziţia are cele mai multe mandate de parlamentari şi poate face guvernul, dar nu poate alege şi preşedintele republicii.

Potrivit Unimedia, la data cînd scriu aceste rînduri, după numărarea a 98,2% dintre buletinele de vot, Partidul Comuniştilor are 45,1% din sufragii, Partidul Liberal Democrat – 16,4%, Partidul Liberal – 14,4%, Partidul Democrat – 12,6% şi Alianţa Moldova Noastră – 7,4%. Lucru bun: PPCD, al trădătorului Iurie Roşca, a ratat iar Parlamentul.

La ora aceasta, comuniştii deţin 48 de mandate de deputaţi, iar celelalte partide – 53. Rezultatele nu mai pot suferi modificări spectaculoase pînă la terminarea numărătorii.

Din păcate, 13 dintre mandatele opoziţiei sînt la Partidul Democrat al lui Marian Lupu, fost fruntaş al Partidului Comuniştilor – din care a plecat recent –, şi fost preşedinte al Parlamentului. Marian Lupu şi Vladimir Voronin par acum adversari, însă ştim bine că în politică aliaţele se fac şi se desfac cu mare uşurinţă. Dacă PD şi Marian Lupu se aliază cu PC al lui Voronin, comuniştii pot conduce încă patru ani republica ilegitimă de peste Prut, avînd şi guvernul, şi preşedintele. Împreună, cele două formaţiuni au exact 61 de mandate, adică atîtea cîte le sînt necesare ca să pună mîna pe toate funcţiile importante în stat.

Pe de altă parte, chiar dacă Marian Lupu nu trădează opoziţia, aceasta mai are nevoie de opt voturi în Parlament pentru a putea alege un preşedinte al ei. E puţin probabil că va obţine voturile de la comunişti, care acum pot să blocheze alegerea preşedintelui, la fel cum a făcut cu puţin timp în urmă opoziţia, declanşînd alegeri anticipate. Deci, ar fi un blocaj politic. Marian Lupu are un pretext foarte bun să spună că se aliază cu comuniştii în interesul naţional, pentru ca statul artificial de la est de România să poată fi guvernat „în vreme de criză".

S-a ajuns aici pentru că Partidul Comuniştilor a comis din nou fraude majore, încercînd să se menţină la putere cu orice preţ.

***

Pornind de la această situaţie de la Chişinău, preşedintele Traian Băsescu a făcut în după-amiaza zilei de 30 iunie o declaraţie foarte gravă la Radio România: *"...probabil preşedintele **Voronin şi-a adus aminte că la un moment dat i-am dat o mînă de ajutor să formeze majoritatea de după alegerile trecute**. Probabil că mesajul trimis acum s-ar vrea un mesaj prin care să arate că ar vrea să coopereze. **De data aceasta preşedintele Voronin nu poate spera la sprijinul meu** pentru a face majoritatea de care are nevoie ca să desemneze preşedintele"*. Declaraţia a fost o replică la un mesaj oarecum împăciuitorist transmis prin presă de Vladimir Voronin.

Preşedintele României ne dezvăluie aşadar că a ajutat Partidul Comuniştilor din Republica Moldova să se menţină la guvernare acum patru ani! Cum a făcut-o, nu ne deslueşte. Nu ne spune nici cum l-ar putea ajuta acum pe Voronin. Există secrete ale zeilor. Putem presupune că Traian Băsescu a mijlocit alianţa PC cu PPCD al lui Iurie Roşca. Dar de ce? Al cui a fost interesul ca Republica Moldova să fie abandonată din nou în sfera de influenţă rusească, îndepărtată de România şi de Uniunea Europeană?

Cred că preşedintele Băsescu are de dat explicaţii serioase de această dată.

La ora cînd aceste rînduri vor apărea, probabil că vor exista şi unele date noi în privinţa mişcărilor politice de la Chişinău şi a poziţiei Bucureştiului faţă de ele. Problemele de principiu rămîn însă aceleaşi şi ele sînt de natură să ne pună serios pe gînduri, nu numai pentru viitorul politic al fraţilor de peste Prut, dar şi pentru viitorul politic al României de dincoace de Prut, unde demagogia şi iresponsabilitatea capătă tot mai mult proporţiile unei trădări naţionale.

Claudiu TÂRZIU

PROIECTUL AIUD: SEMNE DE ÎMPĂCARE ?

Dezveliți tot adevărul și le spuneți tuturor, Cum muriră frații noștri pentru Neam și Țara lor!

Pe blogul d-lui V. Roncea, o doamnă temperamentală, dar complet dezinformată în privința subiectului pe care-l abordează, înșiră cîteva enormități înveninate, sub titlul delirant "Hidra cripto-comunistă contra Vetrei Monahale de la Rîpa Robilor" (pe autoare n-o deranjează "să combată" pe un blog pe care sînt adulați Iulian Vlad, Dinu Săraru, Adrian Păunescu, Corneliu Vadim Tudor, Mihai Pelin, Artur Silvestri, Radu Beligan, Paul Everac, Mihai Ungheanu etc., dar în schimb e convinsă că există o "hidră cripto-comunistă" avîndu-l printre capete pe:.. Claudiu Tîrziu!). Textul este atît de plin de neadevăruri flagrante și raționamente abrupte încît nici nu merită efortul unui comentariu punctual.

Interesant este însă altceva. La sfîrșitul articolului d-nei Vasiliu-Scraba, titularul blogului inserează o notă în care citim: "Personal resping categoric ideea unui «Centru Cultural» inspirat din modele străine de Ortodoxie, dar susțin Proiectul Centrului de Martirologie al d-lui dr. Pavel Chirilă, alături de Mănăstirea Sfinților Închisorilor a Părintelui Justin Pârvu, dar numai cu aprobarea planului de către Părinte și deținuții politici și cu binecuvîntarea Episcopului locului, ÎPS Andrei Andreicuț, și, mai ales, a Mitropolitului Bartolomeu Anania, fost deținut politic și înalt ierarh al Bisericii Ortodoxe Române".

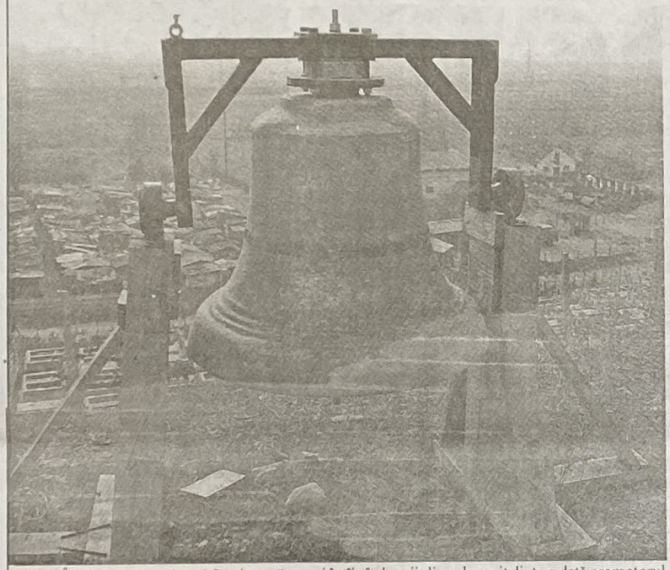

Înduioșător, nu-i așa? Să observăm mai întîi cît de grijuliu a devenit dintr-o dată promotorul campaniei antipatriarhale și antisinodale cu binecuvîntările arhierești. Nu-i rău deloc. Sigur, spre a se învrednici de importanta dumnealui susținere, Proiectul trebuie să mai îndeplinească și alte condiții *sine quibus non*: să fie aprobat de Părintele Iustin și de personajul colectiv numit "deținuții politici" (aceștia trebuind să fie toți ca unul, că altfel nu pupă ei susținerea "fraților nepătați"). Iarăși s-ar putea zice că nu-i tocmai rău. Necazul ar putea veni, totuși, de la frecventele neconcordanțe ale vieții și firii omenești. Căci ce ne-am face dacă, să zicem, Părintele Iustin și Deținutul *aprobă*, dar ierarhii, dintr-un motiv sau altul, *nu dau binecuvîntarea*?! Sau dacă ierarhii *binecuvintează*, dar Părintelele Iustin și Deținutul, dintr-un motiv sau altul, *nu aprobă*?! Să nădăjduim însă că Dumnezeu va fi mai bun cu noi decît sîntem noi cu El și, de hatîrul morților noștri, nu ne va pune/lăsa într-o asemenea... dilemă (*horribile dictu*).

Personal (adică însuși, în persoană, cu toată decisiva sa personalitate), d-l V. Roncea se declară dispus să susțină și "Mănăstirea Sfinților Închisorilor a Părintelui Justin Pârvu", și "Proiectul Centrului de Martirologie al d-lui dr. Pavel Chirilă". O, cîtă generozitate și cît simț al proprietății (așa, ca să se știe că nu-s ale tuturor și ale nimănui)! Un singur lucru se "respinge categoric", un singur lucru nu poate fi *personal* admis de d-l V. Roncea: "ideea unui «Centru Cultural» inspirat din modele străine de Ortodoxie". Nici aici n-ar fi nimic de zis (se știe cît rău ne-au făcut modelele străine și heterodoxe de-a lungul vremii), numai că... de unde pînă unde un "Centru Cultural" la Aiud?! Nimeni n-a propus vreodată așa ceva, și încă în răspărul Ortodoxiei! Aici d-l Roncea se încurcă în iețele propriilor diversiuni alarmiste. Nu știu cum e, n-am făcut această experiență, dar probabil că, atunci cînd minți cu atîta patimă și nerușinare, ajungi treptat să crezi în propriile minciuni...

Sperietoarea unui "Centru Cultural" este ficțiunea manipulatorie cu care gașca de agitatori publici a fraților Roncea și a "mișcăriștilor" în sutană au căutat să intoxice opinia publică ortodoxă, sugerînd că s-ar urmări, de către forțe oculte (musai heterodoxe și cripto-comuniste), deturnarea Proiectului Aiud în direcția cea mai odioasă ortodoxului habotnic: cultura.

Ei bine, fie cultura cît de bună sau cît de rea, ea n-are nimic de-a face, în mod autonom, cu Proiectul Aiud, în nici una dintre variantele propuse. Toate au ca principal și indiscutabil obiectiv **Mănăstirea**, ca axă și cadru tradițional pentru pomenirea liturgică, pentru cinstirea mistică și morală a martirilor Crucii de la Aiud și din toate temnițele ateismului roșu. Singura discuție era ca pe lîngă Mănăstire – sau, mai exact spus, în cadrul ei – să funcționeze și un Centru de cercetări martirologice, sub exclusiva supraveghere și coordonare a Stăreției locului, așa cum pe lîngă/în cadrul multor mănăstiri pot funcționa și funcționează efectiv, prin tradiție, un muzeu, sau o tipariță, sau o școală bisericească, sau un atelier de pictură ori de broderie, sau vreun așezămînt social. Unele ca acestea nu intră în excluziune cu menirea liturgică, nici cu puritatea ortodoxă a unei lavre, ci se subordonează celorlalte nevoințe specifice, în numele și în slujba lui Hristos. Centralitatea Mănăstirii în cadrul memorialului de la Aiud exclude orice analogie cu Sighetul: la Aiud avem *memorialul cu Dumnezeu*, la Sighet *memorialul fără Dumnezeu*.

Discuțiile iscate în jurul Proiectului Aiud, în urmă tendențios radicalizate, n-au avut inițial ca obiect real decît o anume concepție arhitectonică, deci ceva de ordin exterior și negociabil. Rezervele față de un plan sau altul n-au fost în această privință neîndreptățite, dar aceasta este o cu totul altă discuție. Totul se putea rezolva creștinește, civilizat și responsabil, prin dialog consultativ și în pace comunitară. Dar în locul duhului creștin unii au înțeles să cultive duhul învrăjbirii, al suspiciunii apriorice, al insinuării indigne sau chiar al asasinatului moral, uzînd de cea mai josnică recuzită polemică și diversionistă (care încă la noi, din păcate, face deliciul vulgului, ca și mojiciile vadimiste sau stupidițile OTV-iste), cu vorbe grele, mistificări, decontextualizări, ceea ce a generat un nou, păgubos și total inutil "război româno-român", cu atît mai grav și mai jenant cu cît a angajat însăși imaginea publică a Ortodoxiei.

Manipularea panicardă a fost atît de abil și de abject concertată (ca și în cazul abuzurilor biometrice) încît a luat și mințile unor oameni serioși și cinstiți sufletește, ceea ce explică și o recentă "scrisoare deschisă a elitei morale a României" (pusă la cale și mediatizată tot de frații Roncea și de ciracii lor), în care respectabili supraviețuitori ai temnițelor comuniste* (dar și vreo 15 organizații "anticomuniste" mai mult sau mai puțin fantomatice) își exprimă față de Înaltul Bartolomeu Anania îngrijorarea cu privire la dejucarea Proiectului Aiud și la pretinsa lor marginalizare contextuală. Iar "jalba" se încheie astfel: "Noi credem însă că nici o binecuvîntare nu va fi valabilă pînă nu se va lămuri cumplitul adevăr legat de holocaustul roșu. Pînă atunci, singurii care au drept să spună ceva în această problemă sînt tocmai cei care au suferit. Vreți să faceți ceva înălțător pentru martiri? «Dezveliți tot adevărul și le spuneți tuturor/ Cum muriră frații noștri pentru Neam și Țara lor!»".

Fondul chestiunii – necesitatea pomenirii întru adevăr – este incontestabil, dar cîteva observații se impun, spre împreună-lămurire. Mai întîi o observație asupra unui detaliu care s-ar putea să țină și de graba redactării: "cei care au suferit" (și în fața cărora, într-adevăr, s-ar cuveni să umblăm în genunchi) nu sînt "*singurii* care au drept să spună ceva în această problemă", ci numai *cei dintîi*. Dreptul lor suveran nu este exclusivitatea, ci prioritatea morală. Ei trebuie – înaintea oricăror altora – consultați și ascultați cu toată reverența. Altminteri, dreptul de a spune ceva, de a se implica atitudinal, îl au toți cei ce simt creștinește și românește, și care vor continua să o spună și după ce venerabilii supraviețuitori ai temnițelor nu vor mai fi printre noi. Cu cît mai mulți se vor implica, cu cît mai multora le va păsa, cu atît memoria va fi mai vie și mai durabilă.

Nu știu dacă și ce va fi răspuns Înaltul Bartolomeu la această scrisoare deschisă, dar știu și mărturisesc că "a face ceva înălțător pentru martiri" a fost o preocupare a sa constantă și evidentă, concretizată inclusiv în *sfințirea ca biserică* a Mausoleului de la Aiud (act care a reprezentat stricta sa inițiativă: „Iată, am venit să sfințesc acest prestol realizat prin grija deosebită a Asociației Foștilor Deținuți Politici din Sibiu. [...] Și am făcut sfințirea după ritualul întreg, socotind că este bine ca această masă să nu fie doar un simbol, un jertfelnic pe care să se oficieze doar parastase, ci, cel puțin din cînd în cînd, să se săvîrșească pe ea și Sfînta Liturghie. Pentru aceasta este nevoie de o sfințire specială. În piciorul Sfintei Mese am așezat Sfinte Moaște ale unui martir – în acest loc al martirajului – și documentul care s-a citit în fața frățiilor voastre, și care rămîne aici, sub pecete, atît cît va dura acest jertfelnic și cît va dura acest monument. [...] În numele lui Dumnezeu și în numele morților noștri, vă mulțumesc tuturor celor ce ați jertfit și ați ridicat acest monument memorial, celor ce ați zidit acest jertfelnic pe care astăzi s-a săvîrșit, pentru întîia oară, Sfînta Liturghie a Sfîntului Ioan Gură de Aur" – 14 septembrie 2000).

Dacă însă marea urgență – prisosind chiar asupra oricărei binecuvîntări – este aceea de a lămuri "cumplitul adevăr legat de holocaustul roșu", datorie sacră atît de frumos exprimată în versurile citate ("Dezveliți tot adevărul și le spuneți tuturor/ Cum muriră frații noștri pentru Neam și Țara lor!"), atunci nimic nu apare mai potrivit și mai îndreptățit decît un centru de martirologie chiar în cadrul năzuitului complex memorial. Că lumea ortodoxă românească are resursele – inclusiv și mai ales monahale – cu care să răspundă acestui obiectiv major e dovedit cu prisosință de realizările de pînă acum ale unor mănăstiri precum Petru-Vodă, Diaconești, Oașa sau Rarău, pe care sînt sigur că nimeni nu le ignoră. Deci, oameni buni, dincolo de falsele litigii, iată-ne "gînd la gînd cu bucurie"!

Cum pînă și d-l V. Roncea s-a decis "să dea verde" Centrului de Martirologie din ansamblul memorial de la Rîpa Robilor, și cum panica față de un presupus "Centru Cultural", mai mult sau mai puțin heterodox, am văzut că nu prea are obiect, fiind doar o insinuare diversionistă într-un război inutil și nedemn, oare ce ne mai dezbină și ne mai îngrijorează? Este din ce în ce mai evident că vrem același lucru cu toții (foști deținuți, mănăstiri, ierarhi, jurnaliști creștin-ortodocși, mireni rîvnitori) și că,e loc pentru contribuția smerită a fiecăruia, într-o împreună-lucrare care depășește orice interese personale sau de grup și care chiar s-ar putea constitui într-un model de vrednicie și unitate ortodoxă românească, spre bucuria viilor și pacea morților deopotrivă.

O dată ajunși aici, oricine, de acum înainte, va mai încerca să confiște Proiectul Aiud în numele vreunei persoane sau vreunui grup de interese (mănăstiresc sau nemănăstiresc), sau va perora aiurea (ca d-na Vasiliu-Scraba, altminteri respectabilă în domeniul dumneaei de competență**), își va trăda impuritatea (ca să nu spun necinstea sufletească) și se va face vinovat față de memoria și de moaștele martirilor.

Dumnezeu să ne păzească de micimile noastre secesioniste, la rugăciunile sfinților noștri știuți și neștiuți.

Răzvan CODRESCU

---

*Unii trecuți însă pe lista de semnături fără știrea lor, cum este, bunăoară, cazul d-lui Demostene Andronescu...

**Vorba aceea: „Dacă tăcea, filosoafă rămînea".

GABRIEL CONSTANTINESCU 3

RĂSPUNSURI PE LUNĂ

*Începând din numărul pe mai, d-l **Gabriel Constantinescu**, directorul **Punctelor cardinale**, răspunde lunar la trei întrebări adresate de colaboratorii sau cititorii revistei, pe teme politice şi sociale de actualitate. Cei dornici să formuleze întrebări sunt invitaţi să le trimită la Redacţie, prin poştă sau e-mail, până la jumătatea fiecărei luni. Întrebările (anonime sau semnate, conform dorinţei celor care le formulează) trebuie să fie clare, concise şi de interes cât mai general. Din fiecare lot lunar de întrebări, vor fi alese trei, primind răspuns în numărul din luna imediat următoare. (Redacţia)*

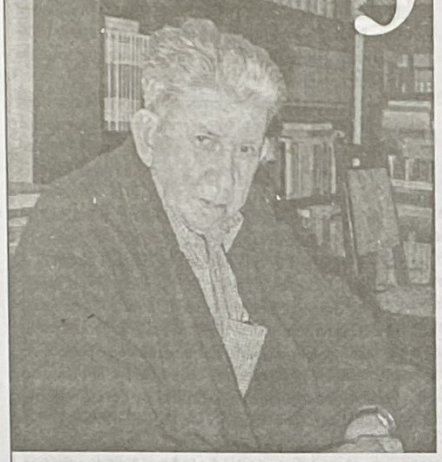

1. Cum apreciaţi situaţia politică postelectorală din Republica Moldova şi mai ales grava declaraţie a preşedintelui Traian Băsescu (care pe de o parte *a condamnat* comunismul *dincoace* de Prut, iar pe de altă parte *a sprijinit* comunismul *dincolo* de Prut!): „... probabil preşedintele Voronin şi-a adus aminte că *la un moment dat i-am dat o mână de ajutor să formeze majoritatea de după alegerile trecute*. [...] De data aceasta preşedintele Voronin nu poate spera la sprijinul meu pentru a face majoritatea de care are nevoie ca să desemneze preşedintele"?

Pentru un răspuns corect şi credibil privind raporturile dintre România şi „Republica Moldova" după alegerile parlamentare de acolo, din aprilie 2009, sunt necesare câteva precizări prealabile.

În martie 2006, un grup de intelectuali ai societăţii civile româneşti au semnat, în nume propriu, un apel adresat preşedintelui Traian Băsescu, solicitând condamnarea regimului comunist, care a guvernat ţara timp de o jumătate de veac, ca „regim nelegitim şi criminal". Celor patru sute de intelectuali semnatari ai apelului li s-au alăturat o serie de organizaţii cu caracter anticomunist, precum şi un număr de preşedinţi de sindicate reprezentând peste un milion de membri. Preşedintele Băsescu a dat curs solicitării şi, pentru a avea un fundament al actului de condamnare, a instituit o comisie, prezidată de politologul Vladimir Tismăneanu, care să-i prezinte un raport amplu al actelor de teroare şi al crimelor săvârşite de-a lungul anilor în care Partidul Comunist din România s-a aflat la guvernare.

În baza concluziilor „Raportului final al Comisiei Prezidenţiale pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România", în ziua de 18 decembrie 2006, într-o şedinţă solemnă a Parlamentului României, preşedintele Băsescu a rostit Proclamaţia de condamnare a regimului comunist. Dacă rostirea menţionatei Proclamaţii a constituit, fără îndoială, un act istoric, tot un act cu semnificaţie istorică l-a constituit şi reacţia auditoriului, „aleşii naţiunii", atât pentru starea actuală, cât şi pentru viitorul ţării.

Un prim fapt semnificativ l-a constituit totala absenţă (cu excepţia a trei personalităţi de cultură: Andrei Pleşu, Gabriel Liiceanu şi Horia-Roman Patapievici) atât a semnatarilor în nume propriu ai apelului, cât şi a milionului de anonimi care i s-au asociat. În schimb, toate lojele sălii în care avea loc acest eveniment erau pline de adepţi înverşunaţi ai comunismului rezidual existent încă în România. Este de presupus că acest dezechilibru în participarea la această şedinţă solemnă nu a fost întâmplător: pe de o parte apatia şi indiferenţa celor care au cerut actul de condamnare, iar pe de altă parte impresionanta organizare a adversarilor acestei condamnări, de care în mod cert nu au fost străini conducătorii de la acea dată ai Camerei Deputaţilor şi ai Senatului. Preşedintele Senatului, comunistul „reciclat" Nicolae Văcăroiu, a lăsat mână liberă dezlănţuirii agresivei şi groteştii manifestaţii antiprezidenţiale, iar preşedintele Camerei Deputaţilor, liberalul Bogdan Oltean, nepotul evreicei comuniste Ghizela Vass (membră a CC al PCR), a părăsit sala ostentativ, refuzând astfel ca prezenţa sa să fie interpretată ca aprobare a demersului prezidenţial. Cât priveşte atitudinea copleşitor majoritară a parlamentarilor, indivizi cu rădăcini adânc înfipte în structurile regimului comunist, aceasta s-a concretizat în tăcere complice la spectacolul suburban şi dezonorat pus la cale de „tribunul" C. V. Tudor. Or, consecinţele politice ale refuzului de acceptare a ideii că trecutul comunist ar putea fi condamnat nu au întârziat să se manifeste. Preşedintele Băsescu va deveni inamicul public numărul unu al întregii clase politice şi, prin votul coaliţiei celor 322 de „aleşi ai naţiunii", va fi suspendat din funcţia de preşedinte al României. Tentativa de a-l elimina definitiv din viaţa politică a eşuat însă. Cu prilejul referendumului care ar fi trebuit să ratifice demiterea Şefului Statului, corpul electoral a făcut dovada că încă mai există o Românie adevărată şi capabilă să ia atitudine împotriva comunismului rezidual.

În aceste condiţii, este absurd să i se reproşeze preşedinteui Băsescu că, în faţa evenimentelor din aprilie anul acesta, din Basarabia, nu s-a pus în fruntea batalioanelor oştirii române, proaspăt întoarse din Irak, adresându-le celebra comandă a generalului Antonescu din iunie 1941: „Ostaşi, vă ordon, treceţi Prutul!". Bunul simţ şi respectul faţă de adevăr ne obligă să recunoaştem că, în prezent, tentativele societăţii româneşti de a ieşi din „consecinţele comunismului" nu au fost nici pe departe atât de viguroase încât să putem pretinde că această ieşire s-a realizat. Avem o clasă politică de cea mai pură extracţie comunistă (excepţiile sunt nesemnificative). Instituţiile fundamentale ale Statului – Parlamentul, Justiţia (în frunte cu Înalta Curte de Casaţie şi cu Consiliul Superior al Magistraturii), Şcoala (la toate nivelurile) şi Aparatul administrativ (în cvasitotalitatea lui) – sunt continuatoarele directe ale instituţiilor similare din anii comunismului, atât în ceea ce priveşte personalul, cât şi ca mentalitate. În privinţa „societăţii civile", cea care „a instigat" la condamnarea comunismului, ea este altminteri din ce în ce mai apatică şi mai indiferentă. Dar cea mai dezolantă realitate din actuala Românie este comportamentul generaţiei tinere, total lipsite de capacitatea de dăruire, de generozitate, de spirit comunitar.

În faţa acestei stări actuale, a unei naţiunii căreia i se pretinde o intervenţie consistentă şi energică în ajutorul românilor din Basarabia, cel mai potrivit răspuns este dictonul latin *Medice, cura te ipsum* („Doctore, tămăduieşte-te pe tine însuţi!"). Este greu de conceput că o lume bolnavă, aşa cum este România zilelor noastre, să poată întreprinde acţiuni hotărâtoare în sprijinul altui bolnav, aflat într-o stare de sănătate morală, socială, politică şi economică asemănătoare. Dacă facem abstracţie de faptul că România de dincoace de Prut face parte din structurile euro-atlantice (NATO şi UE), asemănările cu Basarabia sunt atât de profunde încât pot merge până la a se confunda, cu precizarea că sunt şi aspecte în care realităţile basarabene înregistrează plusuri faţă de cele româneşti. În timp ce comuniştii din Basarabia nu şi-au repudiat trecutul şi nu s-au travestit, declarându-se oficial ca aparţinând partidului comuniştilor, comuniştii din România s-au ascuns sub diferite denumiri (FSN, FDSN, PDSR, PSD, PDNR, PDAR, PSM, PRM, PC etc.). Dar domeniul în care basarabenii ne sunt net superiori mi se pare că este starea de spirit a generaţiei tinere. În timp ce tineretul din România este aşa cum l-am caracterizat mai sus, tinerii basarabeni dau dovadă de conştiinţa faptului că fac parte din naţiunea română şi că sunt capabili să se opună deschis puterii comuniste din Basarabia.

Şi pentru ca să nu rămânem datori celor care-l acuză maliţios pe preşedintele Băsescu că ar fi indiferent faţă de Basarabia românească, le reamintim faptul că, riscând critici severe atât din partea Federaţiei Ruse, cât şi a democraţiilor occidentale, a hotărât acordarea cetăţeniei române tuturor celor care, ei şi urmaşii lor, au deţinut această cetăţenie în anii în care Basarabia a făcut parte din Regatul României Mari. De asemenea, le reamintim faptul că unificarea Germaniei nu s-a înfăptuit printr-o acţiune de dărâmare a „Zidului Berlinului" de către tancurile regimului de la Bonn. „Zidul Berlinului" a fost dărâmat de loviturile de târnăcop ale partidelor germane din teritoriile aflate sub dominaţie sovieto-comunistă. Şi încă: să nu se uite că înfăptuirea României Mari, în 1918, nu s-a făcut prin acţiuni de cucerire militară, ci prin voinţa fermă şi conjugată a românilor din Basarabia, Bucovina şi Ardeal.

În perspectiva idealului de unitate naţională, dătătoare de speranţă sunt conştiinţa naţională şi aspiraţiile tinerilor basarabeni. Să nu uităm un fapt cu semnificaţie profundă: la alegerile din aprilie 2009, partidului comuniştilor i-a lipsit un singur vot spre a-şi putea impune preşedintele şi guvernarea, dar nu au găsit pe nici unul din tabăra deputaţilor din partidele de colaboratură românească în stare să se vândă. Este greu de imaginat că parlamentarii dâmboviţeni, pentru care traseismul este mod de existenţă, ar fi fost capabil de a face faţă unui asemenea test de conduită morală.

2. Cum vedeţi dvs. propunerea înfiinţării la Aiud, pe lângă viitoarea mânăstire, şi a unui centru de studii martirologice? Pomenirea *religioasă* şi pomenirea *istorică* se exclud sau se completează?

Şi aici sunt necesare câteva precizări prealabile. La sfârşitul Primului Război Mondial, după înfăptuirea României Mari, „Cultul Eroilor" a fost o preocupare fundamentală, atât a instituţiilor religioase, cât şi a celor laice. S-a constituit Societatea „Cultul Eroilor", care, folosind atât arhivele Ministerului de Război, cât şi rezultatele cercetărilor la faţa locului, a identificat pentru fiecare aşezare din ţară numele celor care, îmbrăcaţi în haina ostăşească, şi-au vărsat sângele pentru împlinirea idealului Întregirii. Pentru cinstirea lor veşnică, în fiecare localitate au fost înălţate momente comemorative, pe ale căror frontispicii au fost încrustate numele şi rangurile celor care n-au pregetat să-şi jertfească viaţa pentru ţară şi neam. De asemenea, au fost înfiinţate asociaţii ale invalizilor şi marilor mutilaţi de război, realizându-se totodată şi o evidenţă completă a văduvelor şi orfanilor de război.

După decembrie 1989, era normal şi necesar ca, dacă evenimentele de atunci ar fi fost o autentică revoluţie anticomunistă, să fie adoptate măsuri similare celor de după Primul Război Mondial, pentru cinstirea celor care şi-au sacrificat vieţile şi ale celor care au suferit teroarea regimului comunist în anchete, temniţe şi lagăre de muncă forţată. Dar, spre deosebire de Cehoslovacia, Ungaria şi Polonia, unde au avut loc revoluţii anticomuniste autentice şi încununate de succes, în România, pe fondul unei revolte populare anticomuniste, s-a produs o lovitură de stat în care facţiunea din PCR condusă de Nicolae Ceauşescu a fost înlocuită cu altă grupare din acelaşi partid condusă de Ion Iliescu. Nimic nu caracterizează mai bine această situaţie ca directiva imperativă dată de tovarăşul Ion Iliescu tuturor rebelilor organizaţiilor PCR din teritoriu: „Păstraţi structurile!". Şi pentru ca această directivă să fie urmată, într-o lume în care era evident că orologiul comunismului încetase să mai bată, aşa cum caracterizează situaţia din România politologul englez Tom Gallagher în remarcabilul său studiu *Furtul unei naţiuni. România de la comunism încoace*, tovarăşii s-au lepădat de ideologie, dar au păstrat puterea întreagă! O tristă şi dureroasă realitate care dăinuie de douăzeci de ani, de-a lungul cărora comuniştii travestiţi în democraţi conduc aproape discreţionar ţara.

În ciuda faptului că în România postdecembristă că locul Partidului Comunist a fost luat de „partidul comuniştilor", noua conducere a fost nevoită să facă două concesii, acceptând două libertăţi democratice esenţiale: pluralismul politic şi libertatea de expresie, ambele, în multe privinţe, iluzorii. De ochii Occidentului, din trunchiul Partidului Comunist au fost desprinse câteva aşchii sub denumire de partide nou înfiinţate, cărora li s-au adăugat

(continuare în pag. 4)

(urmare din pag. 3)

vestigiile democraţiei autentice antebelice: Partidul Naţional Ţărănesc şi Partidul Naţional Liberal. Totodată, ca un fapt cu semnificaţie majoră, s-a înfiinţat Asociaţia Foştilor Deţinuţi Politici din România. Din păcate, însă, cei care au preluat conducerea acestei asociaţii nu au înţeles faptul că pentru foştii deţinuţi politici libertatea dobândită a venit prea devreme pentru a putea intra în legendă şi prea târziu spre a mai avea putinţa de a se realiza. În loc ca gruparea celor care trăiseră mai intens decât oricare segment al populaţiei ororile regimului comunist să devină o instanţă morală, deasupra meschinăriilor vieţii şi frământărilor politice, ei nu au ezitat, mânaţi de orgolii şi ambiţii personale, să se arunce în mocirla disputelor politice. O primă consecinţă nefastă a acestei realităţi, a înţelegerii greşite a menirii supravieţuitorilor infernului temniţelor comuniste, a fost scindarea a ceea ce ar fi trebuit să fie o unitate desăvârşită, expresie a luptei naţiunii împotriva ateismului comunist. Prin acest act nesăbuit, o parte a Asociaţiei s-a alăturat nou reînfiinţatelor partide istorice, nădăjduind ca, la bătrâneţe, să se „realizeze" ca factori activi pe scena politică. Este trist că această categorie de foşti deţinuţi politici nu a înţeles capcana întinsă de comuniştii aflaţi la guvernare. Acceptând să intre, ca o minoritate nesemnificativă, în Parlamentul dominat de foştii comunişti travestiţi, le-a conferit acestora onorabilitate. După ce au îndeplinit acest rol de aparenţi factori politici activi, nu au realizat altceva, în fond, decât să-şi trădeze trecutul, iar de-a lungul anilor s-au stins biologic în izolare.

Cea mai mare parte a foştilor deţinuţi politici şi-a înţeles însă rostul într-o lume pentru viitorul căreia aveau menirea de mărturisitori. Această sarcină asumată s-a materializat în apariţia unei lungi serii de scrieri memorialistice despre ororile anilor în care iadul comunist a pârjolit lumea românească, contribuind în acest mod la dezvăluirea chipului hidos al acelui infern.

Dar, pentru cunoaşterea în întregime a adevărului, ar fi fost absolut necesar sprijinul autorităţilor, care deţineau controlul arhivelor din cuprinsul cărora se puteau afla date concrete despre toate crimele şi fărădelegile săvârşite în anii comunismului. În pofida faptului că arhivele Securităţii au fost ţinute sub obroc până destul de recent, meritorii iniţiative personale au fost întreprinse. Prin primele nouă volume apărute până în prezent ale amplei lucrări coordonate de fostul deţinut politic Cicerone Ioniţoiu şi intitulată *Victimele terorii comuniste: arestaţi, torturaţi, întemniţaţi, ucişi*, ca şi prin *Lexiconul negru. Unelte ale represiunii comuniste* al Doinei Jela, adevărat inventar al torţionarilor, s-a ridicat un colţ al cortinei în spatele căreia se ascund dimensiunile nebănuite ale monstruozităţilor unui trecut deloc îndepărtat. Cu aceleaşi nobile intenţii şi în acelaşi spirit al datoriei mărturisitoare, Vasile Manea, pe urmele lui Paul Caravia, publică în anul 2001 lucrarea intitulată *Preoţi ortodocşi în temniţele comuniste*, în cuprinsul căreia sunt descrise sumar biografiile celor peste 1400 de arhierei şi preoţi ortodocşi care au trecut prin închisori, dintre care cel puţin 120 au fost ucişi. În acest context, nu putem trece cu vederea faptul că autoritatea supremă a Bisericii Ortodoxe Române nu a întreprins la vreme cele de cuviinţă întru cinstirea memoriei fiilor ei slujitori care au suferit şi au murit în numele lui Hristos în temniţele comuniste, lăsând această sarcină puţinelor posibilităţi de evocare ale unor persoane particulare.

Starea faptelor în acest domeniu s-ar fi putut schimba radical o dată cu înlăturarea peceţilor de pe arhivele Securităţii, în urma unei măsuri iniţiate de preşedintele Traian Băsescu, cel căruia nu i se va ierta acest act de profundă semnificaţie naţională, similar celui al condamnării oficiale a regimului comunist ca „regim nelegitim şi criminal".

Din păcate, însă, aşteptările noastre au fost neîmplinite. Principala instituţie care ar fi trebuit să profite de desecretizarea arhivelor Securităţii, Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului în România, deşi dispunea de toate condiţiile pentru a duce la îndeplinire sarcina asumată prin însăşi titulatura sa, s-a limitat la investigarea cadrului exterior al procesului de lichidare a rezistenţei anticomuniste (penitenciare şi torţionari), evitând abordarea aspectului martirologic, componentă esenţială a fenomenului. Atât prin ctitorii acestui institut, cât şi prin apartenenţa politică a conducătorilor lui, se poate constata cu uşurinţă dependenţa de actualul Partid Naţional Liberal, care în afară de denumire nu mai are nimic comun cu tradiţia liberalismului românesc brătienist. Liberalii zilelor noastre sunt urmaşii liberalismului tătărăscian, care a colaborat substanţial cu Partidul Comunist în perioada de consolidare a regimului totalitar subordonat intereselor Moscovei. Singura componentă meritorie din structurile acestui institut este echipa de cercetători tineri care, de fapt, efectuează munca de cercetare directă şi de analiză a temelor încredinţate.

Cât priveşte pomenirea istorică a martirilor prigoanei comuniste, ea a fost realizată parţial de către gruparea de foşti deţinuţi politici care a iniţiat şi înfăptuit ridicarea Mausoleuluiu de la Aiud. Numele lor şi temniţele în care au fost ucişi este încrustat pe plăcile de marmură din interiorul Monumentului Calvarului din Aiud, care la 14 septembrie 1999 – de sărbătoarea Înălţării Sfintei Cruci – a fost sfinţit ca biserică, pentru ca în interiorul lui să se poată oficia atât slujbele de pomenire ale celor martirizaţi, ştiuţi ori neştiuţi, cât şi Sf. Liturghie. Prin înfiinţarea, la iniţiativa părintelui Iustin Pârvu, starețul Mănăstirii Petru Vodă, alături de Monumentul-Mausoleu, a unui schit de maici al cărui duhovnic oficiază zilnic slujbele de pomenire şi care, pe măsură ce, prin extinderea cimitirului, sunt scoase la iveală rămăşiţele pământeşti ale altor victime ale terorii comuniste, se îngrijeşte ca osemintele să fie depuse în osuarul Mausoleului.

Pentru ca să se poată desăvârşi ceea ce în prezent se realizează la o scară redusă, crearea unui Centru de studii martirologice este binevenită. Ideal ar fi ca scontatul Centru de cercetări martirologice să poată fi pus sub oblăduirea mănăstirii nu numai printr-o dependenţă spirituală, ci şi prin edificarea lui ca o anexă a complexului mănăstiresc. Având însă în vedere dificultăţile logistice ale cercetării istorice, este problematică posibilitatea înfăptuirii unui asemenea complex. Pentru a evalua dificultăţile unei asemenea sarcini, să amintim două fapte semnificative: Partidul Naţional Ţărănesc Creştin şi Democrat s-a aflat la guvernare timp de patru ani. În acest răstimp nu a întreprins nimic pentru a descoperi rămăşiţele pământeşti ale întemeietorului său, Iuliu Maniu. Aceeaşi indiferenţă trebuie imputată şi Partidului Naţional Liberal, care, de asemenea, a guvernat ţara timp de patru ani şi nu a făcut cele de cuviinţă pentru odihna veşnică a rămăşiţelor pământeşti ale ultimului preşedinte liberal, Constantin Brătianu.

Având în vedere dificultăţile cercetărilor (în arhivele Securităţii, cât şi în cele ale complexului de penitenciare, sau investigaţiile arheologice pentru descoperirea gropilor comune în care au fost azvârlite rămăşiţele pământeşti ale celor ucişi bestial), factorii de decizie urmează să cumpănească posibilităţile de realizare a acestui proiect generos în cadrul Complexului Mănăstiresc ori în altă parte, într-o locaţie care să uşureze îndeplinirea menirii sale. Aşadar, problema rămâne deschisă.

3. Revista *Puncte cardinale* se apropie cu paşi mari de al 20-lea an de apariţie neîntreruptă. Care este secretul acestei longevităţi *unice* în presa românească de dreapta?

Pentru ca răspunsul să fie complet, trebuie să amintesc că revista *Puncte cardinale* are un precursor. La repatrierea din captivitatea sovietică, o perioadă în care foştikor prizonieri li s-a oferit posibilitatea de a cunoaşte adevăratul chip al comunismului bolşevic, un grup din rândul acestor foşti prizonieri în Uniunea Sovietică a socotit că are datoria de a înfăptui cu cuvântul ceea ce nu a putut realiza cu armele în lupta contra criminalei ideologii marxist-leninist-staliniste, care ameninţa să pună stăpânire pe întreaga lume. Cu mijloace artizanale, am încropit o tiparniţă clandestină, tipărind manifeste prin care îndemnam populaţia să se opună activ procesului de comunizare aflat în plină desfăşurare. Era anul 1948. După doi ani de intensă activitate de răspândire de manifeste, îndeosebi în mediile universitare, inevitabilul, ca şi pentru alte grupări similare de rezistenţă anticomunistă, s-a produs. Vigilenţa Securităţii s-a dovedit mai abilă decât prudenţa celor urmăriţi şi în anul 1950 întregul grup a fost arestat. Au urmat anchetele în subsolurile Ministerului de Interne şi simulacrul de proces care a durat mai puţin de două ore, la Tribunalul Militar Bucureşti. Sentinţa a fost dată de celebrul – de tristă amintire – general de Justiţie militară Alexandru Petrescu, provenit din vechiul aparat de Justiţie militară şi deţinător al unui titlu de doctor în Drept dobândit la Paris în perioada interbelică. Unul dintre nenumăratele acte de trădare morală şi politică, dintre cele care nu fac cinste intelectualităţii româneşti interbelice. Pedeapsa hotărâtă de instanţă ce mi-a fost aplicată a fost de 10 ani de temniţă, completată, după uzanţele acelei perioade nefaste, cu o condamnare de încă 7 ani pentru delictul de „uneltire contra ordinii sociale" şi alţi 4 ani de închisoare corecţională pentru „deţinere ilegală de arme şi muniţiuni". Mulţumită aplicării prevederilor preluate de la „justiţia burgheză", cele trei pedepse au fost cumulate, urmând să execut pedeapsa cea mai aspră, 10 ani de temniţă, iar după executarea integrală a acesteia, pentru ca nu cumva să recidivez, am mai fost „dăruit" cu încă doi ani de domiciliu forţat în Bărăgan. A urmat apoi transferul în marea închisoare care era România comunistă, perioada anilor 1962-1989 petrecând-o sub atenta supraveghere a aparatului de represiune comunist.

După evenimentele din decembrie 1989, recunosc că am avut naivitatea să cred într-o reală abolire a regimului comunist. Trezirea la realitate s-a produs în cursul anului 1990, când o parte a suflării româneşti a devenit conştientă că singura prefacere reală a fost trecerea de la comunismul faţiş la cripto-comunism. Profitând de libertatea limitată de expresie îngăduită de noii guvernanţi şi dându-mi seama că urgenţa era lupta – folosind ca armă principală cuvântul – pentru dezvăluirea esenţei comuniste a aparent noului regim „democratic", am luat hotărârea, cu un număr de apropiaţi colaboratori, de a pune bazele unei publicaţii în care să poată fi rostit fără înconjur adevărul despre ceea ce se petrece de fapt în România postdecembristă. Aşa s-a născut, la 1 ianuarie 1991, revista *Puncte cardinale*, având ca deviză valorile creştine fundamentale – CREDINŢĂ, IUBIRE, SPERANŢĂ – şi ca marcă distinctivă faţă de alte publicaţii nou apărute precizarea că suntem un „periodic independent de orientare naţional-creştină".

Echipa redacţională, alcătuită iniţial din combatanţi anticomunişti vârstnici, a fost întărită la scurt timp după apariţia revistei printr-o infuzie de sânge tânăr. Poetul şi eseistul Răzvan Codrescu şi-a asumat sarcina complexă de redactor-şef, secondat de specialista în informatică Ligia-Mihaela Banea, care a preluat migăloasa îndeleticire de secretar de redacţie, precum şi tehnoredactarea computerizată a revistei.

Timp de aproape 19 ani, ne-am străduit să rostim ADEVĂRUL şi numai ADEVĂRUL despre realitatea din România condusă de partidul comuniştilor travestiţi, care a luat locul fostului PCR, păstrând însă nealterate mai toate structurile vechiului regim. Ne-am străduit să fim o tribună de la care să se exprime îndemnul spre o renaştere naţional-creştină şi autentic morală, ca singurul mijloc posibil pentru a pune capăt moştenirii regimului cripto-comunist.

Eforturile în vederea atingerii acestui obiectiv nu s-au desfăşurat fără piedici şi obstacole care păreau uneori insurmontabile. În primul rând, au trebuit depăşite dificultăţile financiare inerente faptului că, pe de o parte, nu am acceptat nici cea mai neînsemnată concesie în privinţa vreunui „patronat", iar, pe de altă parte, am refuzat să compromitem puritatea ideilor transmise cititorilor prin acceptarea publicităţii, procedeu uzitat pe scară largă în *mass media* de azi şi aducător de avantaje financiare.

Aşadar, timp de aproape două decenii am fost nevoiţi să reducem drastic cheltuielile aferente redactării, tipăririi şi difuzării revistei. Sediul Redacţiei a fost stabilit într-o încăpere din propria locuinţă, scutindu-ne de plata apăsătoare a unei chirii. Ne-am dispensat de aparatul funcţionăresc (secretar, dactilografe, personal administrativ), operaţiile fiind făcute de voluntari recrutaţi din rândurile fostelor deţinute şi foştilor deţinuţi politici. Atât echipa de redactori, cât şi nenumăraţii colaboratori nu au pretins niciodată în mod expres vreo remuneraţie. Am renunţat la scurt timp de la apariţia revistei ca publicaţia să fie difuzată prin oficiile specializate, care de multe ori s-au dovedit a fi ostile publicaţiilor care nu se încadrau în limita şi termenii standardelor pe care patronii lor le impuneau. În locul acestui procedeu de difuzare „oficială", am ales calea contactului direct, prin poştă, cu cititorii şi cu difuzorii voluntari, majoritatea fiind reprezentată de filialele din ţară ale AFDPR.

Dar adevăratul resort care ne-a susţinut în momentele de cumpănă, când se părea că va trebui să ne încetăm apariţia, a fost credinţa că ceea ce facem este util şi necesar pentru a sprijini lupta dusă de România adevărată împotriva României comuniste. Totodată trebuie să recunoaştem că nu puţini din rândurile abonaţilor şi cititorilor din ţară şi străinătate au înţeles dificultăţile prin care am trecut şi, cu o generozitate pentru care le suntem recunoscători, au contribuit efectiv ca să ne menţinem pe linia de plutire. Toate aceste consideraţii sunt valabile pentru trecut, ca şi pentru prezent. În ceea ce priveşte viitorul, nu ne îngăduim să facem pronosticuri. Dar cum speranţa este una dintre virtuţile creştine pe care ne sprijinim de 20 de ani eforturile, privim cu încredere la posibilitatea de a ne împlini şi în continuare rostul.

DEMOSTENE ANDRONESCU SAU VOCAȚIA MĂRTURISIRII

Căci cei cuminți n-ar face rod nici unii De n-ar muri în locul lor nebunii...

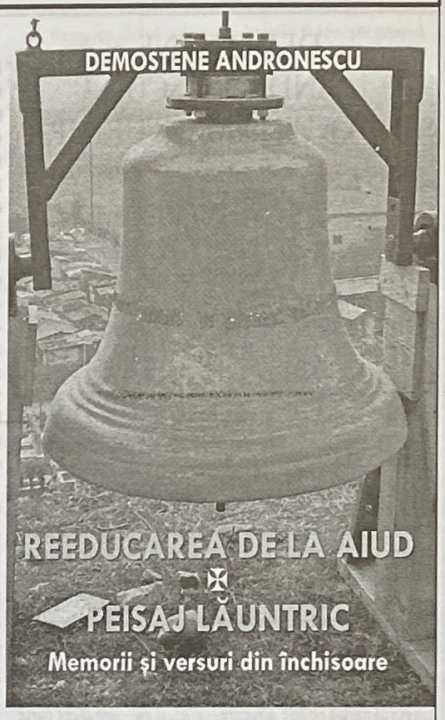

Răspuns la "teroarea istoriei"

Ceea ce se numește îndeobște "literatura închisorilor comuniste"[1] reprezintă unul dintre aspectele cele mai semnificative ale literaturii noastre contemporane și o experiență unică în întreaga istorie a creației literare românești. De aceea nu-i deloc lesne să scrii despre o astfel de literatură, care trebuie judecată adesea cu măsuri diferite față de producția literară curentă. Ne aflăm, mai exact spus, în fața unui alt raport cu esteticul, a unui alt tip de relație între creator și operă. Spiritul critic trebuie să devină mai maleabil și mai nuanțat, spre a nu risca posibilele confuzii de planuri sau chiar impietățile. Aici se amestecă, în proporții nemăsurabile, elemente etice, estetice, psihologice, religioase, filosofice, politice; judecata trebuie să fie complexă și să vizeze *sinteza* adeseori inefabilă a acestor elemente; orice abordare unilaterală sau prea tehnică este neavenită. Nu ai dreptul să te apropii doar belfereşte de un asemenea capital de mucenicie creatoare. Poate că acesta este și unul dintre motivele pentru care profesioniștii criticii și istoriei literare (cazul cel mai recent este cel al lui Nicolae Manolescu) continuă să se poarte de parcă această literatură nici n-ar exista...

La privirea cea mai generală, literatura de gulag, altminteri extrem de diversă și numai aparent monotonă, se împarte în poezie și proză. Această diviziune este una mai degrabă formală, dar are și implicații mai adînci, care țin de fondul și dinamica interioară a discursului. Poezia reprezintă creația "originară" a închisorilor, elaborată mental în chiar toiul prigoanei[2], pe cînd proza s-a scris ulterior, retrospectiv, cel mai adesea cu o fatală "detașare", dar și cu un plus de "elaborare" (nu întotdeauna benefică "autenticității"). De aceea se poate spune că poezia păstrează într-un chip mai viu intensitatea trăirilor care au generat-o. Ea reprezintă, aș zice, *răspunsul imediat* la încercările și suferințele de atunci (întruchipare contemporană a ceea ce Mircea Eliade numea "teroarea istoriei"); are astăzi o mare forță mărturisitoare și a avut ieri o uriașă funcție "purificatoare" și "salvatoare". Nu este o exagerare să se spună că poezia aceasta a fost la vremea ei hrană și cuminecătură, dar și "răzbunare" imediată a spiritului împotriva celor ce au căutat să-l pervertească sau să-l sugrume.

Demostene Andronescu rămîne una dintre vocile lirice cele mai pure și mai reprezentative ale închisorilor politice din România. Din nefericire, aceste voci lirice, destul de numeroase, sînt încă insuficient cunoscute publicului mai larg, și mai ales generației tinere. În afara celor doi mari corifei, deplin consacrați încă din perioada interbelică, Radu Gyr (1905-1975) și Nichifor Crainic (1889-1972), prea puține nume de poeți ai închisorilor se mai bucură de oarecare notorietate[3]. În cazul unora dintre aceștia, nedreptatea este cu atît mai mare cu cît la ei forța ideilor și trăirilor lirice se asociază în chip fericit cu un incontestabil talent al expresiei, capabil să răspundă chiar celor mai pretențioase exigențe estetice[4]. Acesta este, cred, și cazul lui Demostene Andronescu, astăzi octogenar, autorul volumului – demult epuizat – *Peisaj lăuntric* (Editura Puncte Cardinale, Sibiu, 1995, cu frumoasele ilustrații ale maestrului Ștefan Orth) și care mi se pare a fi – n-aș vrea să supăr pe nimeni – ultimul *mare* poet în viață al temnițelor comuniste.

Scurt portret biografic

Născut la 3 decembrie 1927, în comuna Cîmpuri, județul Vrancea, deci într-o zonă ce constituie un fel de ținut de cumpănă între Moldova și Muntenia, Demostene Andronescu are parcă și ceva din blîndețea molcomă a moldoveanului, dar și ceva din încăpățînarea iscoditoare a munteanului: e un amestec oarecum paradoxal de contemplativism liric (prin care se explică *poetul*) și de activism neastîmpărat (din care se nutrește *luptătorul*). Cuminte și necuminte totdeodată, pare să nu se simtă *în firea lui* decît pe răzoarele inefabile dintre realitate și visare. dintre *real* și *ideal*. Prin poezia lui trece adeseori – cu o tristețe mai senină, de dor românesc – umbra lui Don Quijote. Omul însuși are, la rîndu-i, ceva donquijotesc, un amestec îndărătnic și indefinit de "visătorie" și "nebunie", în sensul nobil (și adesea uitat) al acestor cuvinte. Donquijotismul apare, de altfel, în viziunea sa, ca însemn paradigmatic al unei întregi generații: aceea a tînărului naționalism creștin românesc din vremea ultimului război mondial. De aici, și mai ales din marea pepinieră umană a "Frăției de Cruce", s-au ivit, în vălmășagul timpurilor postbelice, majoritatea covîrșitoare a eroilor și martirilor rezistenței anticomuniste – singurul nostru certificat de onoare istorică într-o jumătate de veac de dezastru național. Despre această elită crucificată a tineretului român de atunci este vorba, de fapt, în generoasa dedicație a singurului său volum de pînă acum: "Generației mele de Don Quijoți striviți de prea marele lor vis"[5].

Tînărul Demostene Andronescu – o vreme copil de trupă, apoi "frățior de cruce" – își face studiile medii și superioare la București; în 1952 absolvea Facultatea de Istorie, dar nu i se va permite să-și susțină licența decît în 1969, iar o slujbă potrivită cu pregătirea sa nu va obține decît în 1972, după ce ani de-a rîndul fusese nevoit să presteze muncă necalificată[6].

Între 1952 și 1964, cu o întrerupere de doar cîteva luni, este deținut politic, trecînd pe la Jilava, Gherla și Aiud (de unde s-a eliberat cu ultimul lot de deținuți politici și despre care a scris remarcabilele pagini memorialistice adunate în volumul de față[7]). După anii de închisoare, se căsătorește (soția, "Zaza", l-a lăsat văduv în 1996) și devine tatăl unei fete, Mălina Ștefana, astăzi reputată jurnalistă și traducătoare. Securitatea continuă însă să-l hărțuiască mulți ani după eliberare, iar versurile sale zac prin "sertare", în așteptarea unor vremuri mai bune.

L-am cunoscut în 1982, într-un sat ardelenesc pierdut printre dealuri împădurite, unde fusesem invitați peste vară de un prieten comun (profesorul și scriitorul Marcel Petrișor, și el fost deținut politic). Albise încă de pe atunci, dar era fizicește zvelt, iar sufletește de o admirabilă prospețime. Statura dreaptă și înfățișarea mai degrabă uscată îl făceau să pară mai înalt decît era. Avea o figură senină, de o stranie candoare, și un verb cald, învăluitor. Într-o seară, în jurul unui foc la care frigeam cucuruz, a venit vorba despre închisori și despre figurile ilustre de acolo. Avea o memorie uimitoare (cum numai la foștii deținuți politici am întîlnit) și ne-a recitat ceasuri întregi, la rugămințile noastre mereu reînnoite, versuri din închisori, ba chiar poeme întregi. Atunci am auzit pentru prima oară multe dintre creațiile de temniță ale lui Nichifor Crainic și mai ales ale lui Radu Gyr. Numai într-un tîrziu, la insistențele gazdei, s-a înduplecat să ne recite, cu oarecare sfială, și din versurile proprii. Atunci am înregistrat, printre altele, cea mai frumoasă cugetare lirică asupra "nebuniei" eroice și mărturisitoare, în misticul sens paulinic[8]: *Nebun, da, sînt nebun! Dar, lume, dacă/ n-ar fi nebuni ai fi de tot*

(continuare în pag. 6)

[1] Sintagmă ce nu poate fi ocolită, deși are două cusururi majore: poate crea imaginea falsă a unei "literaturizări" neavenite (în sensul de-naturării realității brute în "ficțiune artistică") și poate sugera concluzia greșită că ar fi vorba exclusiv de texte scrise sau concepute în închisoare, ba chiar alimentate strict de factologia penitenciară. În realitate, literatura aceasta, ce se vrea înainte de toate mărturie și document, uneori reprimîndu-și cu obstinație orice ispită "calofilă", include atît creații *mentale* provenite direct din locurile de supliciu, cît și creații *scrise* postconcentraționare, acoperind mai tot complexul problematicii *general-umane* (experiența-limită a recluziunii constituind adesea doar un factor catalizator al meditației lirice, filosofice sau religioase, iar nu materia ei efectivă).

[2] Puține producții poetice s-au *scris* în închisori (cu mijloace improvizate: scrijelite cu acul pe săpun, cusute pe cămașă etc.); de regulă, textul poetic se năștea în mintea autorului, apoi era memorat și răspîndit oral de ceilalți deținuți, suferind și inevitabile "ajustări", cel mai adesea involuntare. Statutul *mnemotehnic* a favorizat creația poetică. Unele dintre aceste poezii au fost ulterior reconstituite sau reelaborate de chiar autorii lor, în vreme ce altele ni s-au păstrat doar în variante aproximative și uneori parțiale. Mai puține sînt versurile scrise "după", dar nutrite din amintirea anilor de prigoană.

[3] Trebuie precizat că există și multe creații anonime sau cu paternitate incertă.

[4] Neputînd cita decît în parte, m-am abținut să dau aici și alte nume, ca nu cumva cineva necitat să se simtă nedreptățit. Un indice alfabetic (și acela incomplet), cuprinzînd 158 de nume, poate fi găsit în vol. 2 al amplei antologii *Poeți după gratii*, editat sub egida A.F.D.P.R. și coordonat de regretatul Constantin-Aurel Dragodan (la rîndu-i poet). În același volum al antologiei respective, apărut în 1993, se regăsesc și patru poezii de Demostene Andronescu (pp. 145-151), însoțite de o hotiță biografică (p. 152). Mai vechea antologie alcătuită în exil de regretatul Zaharia (Zahu) Pană, *Poezii din închisori* (Ed. "Cuvântul Românesc", Hamilton [Canada], 1982, cu un cuvînt introductiv de Vintilă Horia), a evitat să dea anumite nume de autori aflați în viață, spre a nu le crea dificultăți în țară, lor sau familiilor lor.

[5] Semnalez, în treacăt, că alegoricul Cavaler al Tristei Figuri a constituit o obsesie a poeților din închisori (începînd cu Radu Gyr și continuînd cu Ștefan Vlădoianu, Constantin Oprișan – recent reeditat de Editura Christiana: *Cărțile Spiritului și alte poezii* –, Sergiu Mandinescu, spre a nu-i pomeni decît pe cîțiva dintre cei ce s-au mutat de la noi). Nicăieri însă "donquijotismul" n-a lăsat parcă o urmă mai adîncă decît în creația lirică a lui Demostene Andronescu.

[6] *Cf.*, pentru acest detaliu biografic și nu numai, D. Andronescu, "Mi se spunea «Depanatorul»", în *Puncte cardinale*, an XVII, nr. 3/2007 (cîteva însemnări ironic-amare pe marginea dosarelor sale de la C.N.S.A.S., cu reproducerea unei "Declarații" date la 15 decembrie 1962, în penitenciarul de la Aiud).

[7] Publicate inițial în *Puncte cardinale*, începînd din numărul 8-9/1993. O parte din ele au fost scoase într-un volum-pirat, iar apoi puse și pe internet, fără știrea autorului. În volumul de față ele sînt substanțial revizuite și adăugite.

[8] Este încheierea unei poezii poate cam prea lungi, "Nebunul" (pentru referința paulinică, cf. *I Corinteni* 1, 18-29). I-am împrumutat titlul într-un sonet dedicat mai tîrziu autorului și care se regăsește și-n volumul de față ("În loc de prolog" la *Peisaj lăuntric*).

DEMOSTENE ANDRONESCU SAU VOCAȚIA MĂRTURISIRII

(urmare din pag. 5)

săracă.[...]/ Căci cei cuminți n-ar face rod nici unii/ de n-ar muri în locul lor nebunii.

Impresia cea mai puternică asupra tuturor celor de față îmi amintesc că a făcut-o, de altfel, tocmai poezia înrudită tematic "Unde-s nebunii?", pe care o consider și azi una dintre bucățile sale cele mai reprezentative și... mai actuale: *Unde-s nebunii, unde ni-s nebunii?/ E, Doamne, lumea plină de cuminți,[...]// Scîncesc cuminții-n chingile durerii/ Și, sîngerînd din răni adînci blîndețe,/ Lîngă neveste mor de bătrînețe,/ Necutezînd să tragă spada vrerii.[...]// O, Doamne, Doamne, unde-s Don Quijoții?/ E lumea plină de-alde Sancho Panza...*

Aveam să-l revăd abia pe 22 decembrie 1989, cînd, purtat de un nou elan donquijotesc, se suise pe clădirea fostului Comitet Central, cu tinerii "revoluționari" (mai tîrziu aveam să aflu că pătrunsese și înăuntru, fiind martor la confuzia și panica din acele ceasuri a foștilor potentați comuniști și capi ai Securității).

Și iată că în curînd se fac două decenii de cînd ne străduim alături (donquijotește?) în redacția *Punctelor cardinale*, după ce eșuasem (tot împreună) cu publicația *Veghea* (a ulterior spulberatei Uniuni Democrat-Creștine – singurul partid politic din care – și el, și eu – am făcut parte vreodată, preț de cîteva luni). În anii aceștia din urmă au ieșit la lumină multe dintre scrierile sale (poeme, amintiri, articole, recenzii), dar ele – cu excepția poeziilor – s-au cam risipit prin diferite periodice de dreapta fără largă audiență. În cele din urmă l-am convins să le adune și să le definitiveze, iar acestui prim volum, care include memorialistica și lirica, nădăjduiesc să-i urmeze cît mai repede. aici la Christiana, un volum de articole și recenzii din perioada postcomunistă (majoritatea apărute inițial tot în *Puncte cardinale*).

O radiografie incomodă a "reeducării"

Am găsit potrivit editorial ca în prima parte a volumului să fie așezate memoriile, *faptele* ce au stat, direct sau indirect, la baza tensiunilor ideatice sau stărilor sufletești pe care s-au altoit poeziile. Radiografia reeducării de la Aiud întreprinsă aici nu este însă o simplă înșiruire de fapte cutremurătoare și grăitoare prin ele însele, pe care autorul le-a trăit pe pielea lui, la care s-a întîmplat să fie martor sau asupra cărora s-a informat din relatările altora. Memoriile sale nu sînt nicăieri descriere nudă, ci angajează o întreagă *hermeneutică* a faptelor și a secvențelor dialogale, cu fine observații și analize psihologice, morale, istorice și politice. Personajele – victime sau călăi – au la rîndul lor o viață narativă aparte, sînt complexe și adeseori paradoxale, își păstrează o marjă de taină insondabilă, întreținută, darutant și provocator, atît în ascendența, cît și în descendența tragică a umanului. Portretele cele mai favorabile le sînt făcute, indiscutabil, profesorului George Manu și prințului Alexandru Ghica (a se vedea mai ales capitolul "Grupul «recalcitranților»"). Nimeni nu este însă angelizat sau diabolizat fără rest (un capitol se intitulează chiar "Să nu-ți faci idoli din oameni în viață"), poate cu excepția *sistemului*, atotputernic peste indivizi, funcționînd ca o mașinărie infernală, ca un *perpetuum mobile* al ororii, și întrecînd amețitor puterea curentă de imaginație.

De regulă, poetul nu-l încurcă pe prozator, care-și desfășoară analiza narativă cu un fel de rigoare despătimită, mereu atent la detaliul semnificativ, grijuliu să-și aleagă cuvintele și să-și cîntărească expresiile, după o măsură etică a adevărului împinsă pînă la urzeala gramaticală. Puțini autori de memorii din închisoare au ajuns la o asemenea limpezime a frazei și la o asemenea coerență interpretativă a ansamblului, în care fiecare parte este intim necesară întregului. Totul se preface într-o mare *lecție de istorie* (*vie* nu numai prin trăirea nemijlocită, dar și prin intensa re-trăire reflexivă), într-o valorificare paideică a suferinței, de un creștinism sacrificial, dar niciodată ostentativ, caracteristic de altfel "sfințeniei" concentraționare – adevărat exercițiu *sui generis* al raiului în adîncimile iadului.

Se va găsi, probabil, și cine să-i reproșeze memorialistului, deliberat incomod, pe de o parte o aparentă concesivitate față de "cozile de topor" ale "puterii populare" (gardieni, torționari, polituci etc.), ca bunăoară colonelul Gheorghe Crăciun[9], iar pe de altă parte o aparentă impietate critică față de personaje ilustre ale luptei anticomuniste, ca greu încercații Radu Gyr, Nichifor Crainic sau Nicolae Petrașcu. Camaradul Grigore Caraza a făcut-o deja, pornind de la cazul Anania (unul dintre cele mai complexe și mai nuanțate din întreaga istorie a rezistenței anticomuniste). E, în realitate, numai efortul sincer și dezinteresat de onestitate și obiectivare, autoimpus din capul locului (a se vedea introducerea) și explicabil, poate, dincolo de alte scrupule convergente, și prin aceea că autorul este istoric de formație[10]. Bun cunoscător al literaturii penitenciare de pînă la el, citează amplu și uneori polemizează urban cu autorii anteriori (ca, de pildă, insidiosul Petre Pandrea sau intransigentul Ion Cârja), desfășurînd o argumentație proprie riguroasă, conexată la experiența vie, care știe să nu se lase derutată de livresc.

Analiza "istorică" și analiza "lirică" sînt cele două oglinzi paralele în care se reflectă demersul mărturisitor și care, la o privire mai atentă, se completează fără să se trădeze și fără să se substituie. În fond și la urma urmelor, viața însăși, mult mai comodă de comentat decît de trăit, este amestec indefinit de subiectiv și obiectiv, de certitudine și aproximație, de sondabil și insondabil. Dacă este în aceste memorii și vreo judecată îndoielnică, în spatele ei nu se află o intenționalitate impură, ci doar fatalele limite ale umanului, cu care ne confruntăm, într-un fel sau altul, cu toții, chiar dacă nu sîntem grabnici s-o recunoaștem. Cinstea sufletească a lui Demostene Andronescu mi se pare mai presus de orice discuție, iar dacă nu mi s-ar fi părut astfel, atunci nu m-aș fi angajat ca editor, pentru că știu bine că acestea nu sînt lucruri cu care să te joci nepedepsit.

Mărturisesc totuși, în treacăt, că-l prefer în ipostaza de poet, pe care o resimt mai subtil și mai esențial cuminecătoare.

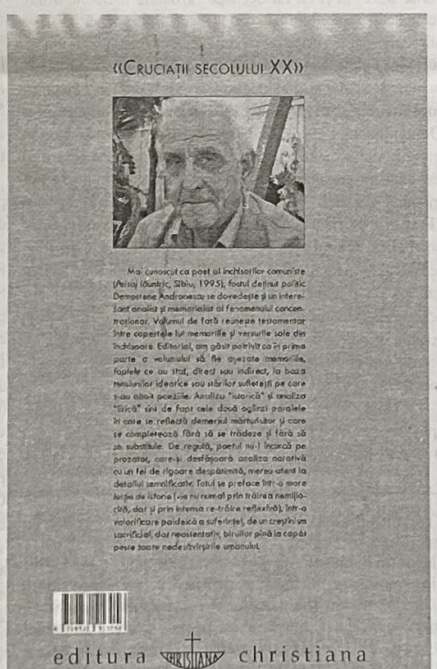

[9] Ce apare zugrăvit asemănător și în recent publicatul corpus memorialistic al Mitropolitului Bartolomeu (Valeriu Anania, *Memorii*, Editura Polirom, Iași, 2008). Mult mai radical apare prezentat, la Demostene Andronescu, securistul Enoiu ("Portretul fiarei la tinerețe").

[10] Memoriile au și cîteva anexe documentare de mare preț, extrase din dosarele C.N.S.A.S. și grupate la sfîrșitul textului, care trimit spre aceeași exigență deziderativă. La o adică, memorialistul dovedește că știe să fie – și poate fi – necruțător și cu sine însuși, chiar în mai mare măsură decît poetul.

[11] Reeditarea de față include și cîteva piese inedite, precum și îndreptarea tacită a micilor erori strecurate în ediția anterioară. În toate textele – fie în proză, fie în versuri – am păstrat ortografia autorului (sau a surselor citate).

Repere într-un *Peisaj lăuntric*

Volumul *Peisaj lăuntric*, ieșit acum 14 ani[11], mai mult prin grija prietenilor, a constituit un debut editorial tîrziu, dar, aș zice, cu atît mai "rotund". Este testamentul liric al unei vieți mucenicite, dar și filă din testamentul unei generații fără noroc. O poezie care se mișcă între suferință ("Moarte provizorie") și iertare ("Încheiere"), între omeneasca "Îndoială" (a se vedea poezia cu acest titlu, dedicată lui V. Voiculescu) și credința în numele căreia merită să mori ("Testament": *Credința mea, sporită strop cu strop,/ O-nscriu ca pe-un inel de foc pe zare,/ Iar taina ca pe-o umbră mi-o îngrop/ La temelia lumii viitoare*). Proza aduce multe lămuriri asupra genezei interioare a poeziilor, care acoperă mai toată gama experiențelor-limită ale umanului.

Refuzînd principial refugiul oricărui "turn de fildeș", eul liric se confruntă în permanență cu "vremurile", cu "teroarea istoriei", păscut de "Neîmplinire" (a se vedea poezia cu acest titlu, construită pe motivul statuii neterminate de creatorul ei: *De-un meșter mare început cîndva,/ Am fost lăsat la jumătate baltă;/ O, de-aș avea în mîini ciocan și daltă,/ Din piatră singur m-aș descătușa!*), citind în jurul său semnele apocaliptice, cu un incontestabil dar de poet cosmic și vizionar ("Apocalips": *Și-a slobozit cel necurat zăvozii – / Arhangheli negri, cu sclipiri de smoală;/ Pe scena lumii, unduindu-și șolzii,/ Dansează Sdlomeea-n pielea goală.// [...] Scîncește de durere-ntreaga fire/ Și plîng pe la răscruci de ceruri îngeri,/ Se-ndoaie grinzile nemărginirii/ Sub greutatea cosmicei înfrîngeri.// În creștetul veciei Dumnezeu/ Cu capu-n mîini stă, abătut și trist,/ În jur se sting luminile mereu/ Și-ngenuncheat alături, plînge Christ*), dar fără a renunța la ascensiunea celestă, la "vînătoarea" mistică a divinului ("Îndoială": *De-atîta vreme urc tîriș, pe coate,/ Și-am smuls în cățărare-atîți luceferi/ Că de mai ține mult urcușul poate/ Doar cei prea-nalți să mai rămînă teferi.../ [...] Tîriș, pe brînci, cu sufletul la gură,/ Urc muntele cu-nchipuite creste;/ Din tot ce-am fost mai sînt o picătură.../ Mai este, Doamne, pînă-n pisc, mai este?!*).

Momentele de neliniște "arghezian㔠(cîteva poezii poartă titlul "Psalm", iar una e intitulată chiar "Psalm păgîn"), derutanta ceartă cu Dumnezeu, la deznădejde (ca-n "În loc de rugăciune"), nu trebuie să ne înșele: ele reprezintă doar clipele de pasageră slăbiciune ale unui spirit viu, neconvențional, "lupta cu îngerul" a unui suflet ce găsește mereu tăria de a-și transcende pînă la urmă ispitirile. Acest *Peisaj lăuntric* este viu și emoționant tocmai prin omeneasca lui complexitate, străin de convenția pietății burgheze, dar și de otrăvurile demonismului intelectual.

Poezia aceasta, plină de temeități imagistice și lexicale, păstrează fără pedanterie prozodia tradițională. Pe ici, pe colo se simt unele ecouri din Gyr, Arghezi, Blaga sau Voiculescu; ele nu pot compromite însă nici frumusețea și nici autenticitatea acestei lirici nu mai puțin personale, iar cel mai adesea nu este vorba decît de firești confluențe de teme și motive sau, pur și simplu, de echivalențe temperamentale.

Cel mai aproape, ca experiență, sensibilitate și atitudine, se află neîndoielnic de Radu Gyr, poetul la care a ucenicit simpatetic și informal, printre gratii și lanțuri, și din care a scos și *motto*-ul tîrziului său volum: *Mereu șchiopătînd prin dezastre,/ Mereu cu osînda pe frunte,/ Credeam că tot spini sînt și-n astre,/ Și-n ceruri tot temnițe crunte...*

Dar ca *motto* al volumului ar fi putut figura la fel de bine acel "Epitaf pe mormîntul lui Don Quijote", în fond un sintetic autoportret liric, în tonul poate cel mai personal pe care Demostene Andronescu l-a nimerit vreodată: *Aici se odihnește un biet nebun ce-n stele/ A vrut să care lumea și-a risipit cu lancea/ Cetățile de nouri și umbrele din ele,/ Sfruntînd înțelepciunea cuminților din Mancha.*

Și pentru că e vorba de Don Quijote, cred că acel epitet final sub care Cervantes și-a pus personajul – *el bueno*, "cel bun" – i se potrivește întocmai și poetului nostru, dincolo de sterilitatea prețioasă a oricărui "discurs critic". Cu acest nume de taină îl va striga poate și Dumnezeu la Judecata din urmă.

Răzvan CODRESCU

(prefață la Demostene Andronescu, *Reeducarea de la Aiud. Peisaj lăuntric. Memorii și versuri din închisoare*, Editura Christiana, București, 2009)

RAPORTUL COLONELULUI CRĂCIUN CĂTRE MINISTERUL DE INTERNE LA ÎNCHEIEREA REEDUCĂRII (I)

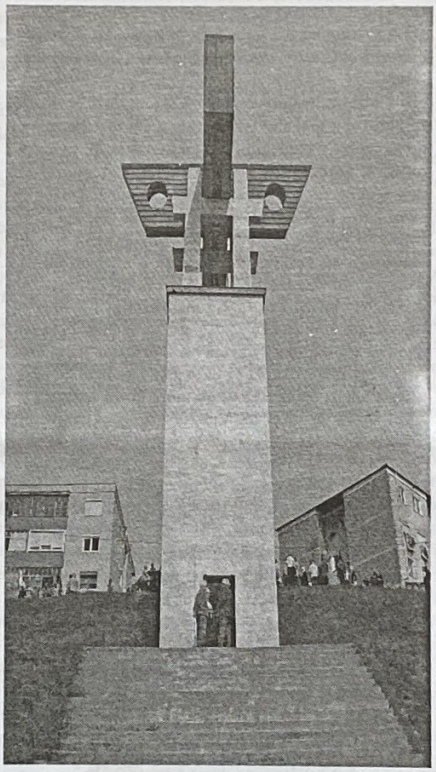

În cadrul documentării sale pentru volumele *Valeriu Gafencu, Sfântul închisorilor* (apărut la Editura Reîntregirea din Alba Iulia, în 2007) şi *Viaţa Părintelui Calciu după mărturiile sale şi ale altora* (apărut la Editura Christiana din Bucureşti, tot în 2007), monahul Moise Iorgovan, de la Mânăstirea Oaşa, a descoperit şi fotocopiat acest document, reprodus integral de d-l Demostene Andronescu în anexele recentului său volum *Reeducarea de la Aiud. Peisaj lăuntric. Memorii şi versuri din închisoare* (Ed. Christiana, Buc., 2009). Documentul – elaborat *pro domo sua*, acum exact 45 de ani, de unul dintre cei mai perfizi torţionari: colonelul Gh. Crăciun, directorul penitenciarului de la Aiud – este un adevărat monument de abjecţie mistificatoare, dovedind ce voiau de fapt comuniştii, care erau metodele lor şi de ce speţă erau oamenii care îi slujeau. Raportul consemnează, cu exagerări şi jumătăţi de adevăruri, situaţia în care au fost aduse victimele după mai mulţi ani de şantaj şi teroare psihologică. Aici îl vom publica în trei numere consecutive. Menţionăm că a fost păstrată, în mare, ortografia originalului. *(Redacţia)*

În regimul nostru, munca cultural-educativă este o problemă de stat. În nenumărate rânduri, conducerea partidului şi statului a atras atenţia asupra acestei munci.

Pentru reeducarea deţinuţilor, în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, sunt instrucţiuni şi ordine precise. Direcţia Generală a Penitenciarelor şi coloniilor de Muncă, prin serviciul cultural-educativ, conduce, îndrumează şi controlează munca în cadrul penitenciarelor şi coloniilor de muncă.

Din învăţătura partidului şi îndrumările date de conducătorii noştri, rezultă că munca cultural-educativă în penitenciare este o necesitate. Dacă în perioada de trecere de la capitalism la socialism, funcţia represivă a statului are un rol deosebit în reprimarea împotrivirii elementelor duşmănoase nu trebuieşte neglijată nici activitatea cultural-educativă, care contribuie la schimbarea elementelor duşmănoase în ce priveşte atitudinea faţă de muncă, faţă de bunurile poporului şi faţă de patria noastră socialistă.

Practica a confirmat cu prisosinţă valoarea muncii cultural-educative desfăşurată cu deţinuţii din penitenciare. Rezultatele obţinute şi exemplele care urmează să le înfăţişăm vor ilustra în mod concret cum elementele descompuse, criminali înăscuţi şi formaţi de societatea burgheză, pot fi transformaţi în oameni cu atitudine bună faţă de muncă şi faţă de societete.

În 1956, Ministerul Afacerilor Interne a elaborat instrucţiunile Nr.106, care prevăd, printre altele, că în penitenciare şi colonii de muncă această activitate urmăreşte ca, la punerea în libertate, deţinuţii să devină elemente utile convieţuirii sociale.

Munca cultural-educativă în penitenciare şi colonii de muncă trebuie să contribuie la educarea deţinuţilor, pentru ca în timpul detenţiei să-şi schimbe atitudinea faţă de muncă, să capete deprinderea şi pregătirea necesară pentru a munci în colectiv, într-o anumită ramură a muncii productive, să se deprindă cu ordinea şi disciplina, să-şi însuşească anumite cunoştinţe elementare, politico-culturale, care pregătesc condiţiile pentru formarea unei conştiinţe noi.

Necesitatea muncii cultural educative cu deţinuţii din penitenciare şi colonii de muncă, îşi are izvorul în principiile socialiste, în concepţia nouă dspre rolul detenţiei.

Reeducarea deţinuţilor din penitenciare şi colonii de muncă se integrează deci în rândul măsurilor revoluţionare ale Partidului Muncitoresc Român şi guvernul Republicii Populare Române şi priveşte domeniul dreptului penal. Conţinutul acestuia constă în realizarea măsurilor de pedepsire împotriva elementelor descompuse şi duşmănoase, legat de realizarea unei influenţe educative asupra lor, prin muncă productivă şi mijloace culturale.

Metodele ce se utilizează în desfăşurarea muncii cultural-educative în rândul deţinuţilor din penitenciare şi colonii de muncă, sunt următoarele:

- alfabetizarea deţinuţilor;
- organizarea calificării deţinuţilor în diferite meserii;
- organizarea întrecerilor în muncă;
- organizarea de biblioteci pentru deţinuţi;
- rularea de filme şi diafilme;
- organizarea de activitate sportivă (volei, tenis de masă, şah, etc);
- editarea de gazete de perete şi afişe;
- organizarea de echipe artistice.

Instrucţiunile precizează că pentru deţinuţii C.R. [contrarevoluţionari] care muncesc se folosesc aceleaşi metode, mai puţin munca artistică în echipe, iar pentru cei care nu muncesc, munca cultural-educativă se face numai cu aprobarea Ministerului Afacerilor Interne.

La capitolul VII din Instrucţiuni, articolul 36 prevede:

"În scopul unei cât mai bune desfăşurări a muncii cultural-educative, în rândul deţinuţilor, în fiecare penitenciar sau colonie de muncă, în care se duce muncă cultural-educativă, se constitue un grup alcătuit din 7-15 deţinuţi, în funcţie de efectivele de deţinuţi ale formaţiunii sau unităţii respective.

Responsabilul cultural-educativ foloseşte grupul cultural pentru a cuprinde diferitele activităţi de reeducare şi a mobiliza toţi deţinuţii cu care se poate duce muncă cultural-educativă.

Propunerile pentru munca grupului cultural, se fac de organul cultural-educativ din formaţiune, după consultări prealabile cu organele de producţie, de pază şi regim şi cu alte organe interesate în desfăşurarea muncii cultural-educative. După ce aceste organe îşi dau avizul asupra deţinuţilor propuşi pentru grupul cultural, organul cultural educativ supune aceste propuneri comandatului formaţiunii, spre aprobare. Comandatul formaţiunii verifică pe fiecare deţinut propus, a face parte din grupul cultural, hotărând asupra compoziţiei acestui grup"

După cum am arătat mai sus, în Instrucţiunile Nr. 106, la punctul 3 se prevede începerea muncii cultural-educative cu deţinuţii C.R. care nu muncesc, numai la ordinul M.A.I.

Ordinul pentru Penitenciarul Aiud, a fost dat la începutul 1959, cu ocazia înfiinţării Grupului Operativ.

Munca cultural-educativă s-a desfăşurat atât cu deţinuţii de la munci, cât şi cu cei care erau încarceraţi în camerele de detenţie.

Începutul a fost ca toate începuturile, cu greutăţi şi multe necunoscute. O parte din sarcinile mai principale, care le-a pus conducerea Ministerului nostru, în faţa lucrătorilor Grupului Operativ, le enumerăm mai jos:

- organizarea muncii informative;
- cunoaşterea comandamentului legionar, care dirijează activitatea în detenţie şi afară;
- cunoaşterea activităţii legionarilor;
- descoperirea eventualilor canale de legătură;
- destrămarea organizaţiei legionare;
- antrenarea legionarilor la munci productive;
- schimbarea mentalităţii legionarilor, prin muncă şi culturalizare.

Pentru rezolvarea sarcinilor de mai sus, trebuia organizată munca informativă, trebuiau apropiaţi lucrătorii din aparatul militar şi funcţionăresc din cadrul Penitenciarului, trebuiau cunoscuţi şi demascaţi funcţionarii care făceau servicii legionarilor, trebuia cunoscută atmosfera şi activitatea din rândul legionarilor şi apoi, pe baza cunoaşterii realităţii, începută munca, trebuia desfăşurată activitatea informativă cultural-educativă şi productivă. Metodele folosite trebuiau să corespundă specificului deţinuţilor C.R. (legionari) care aveau unitate, ierarhie, disciplină, fanatism, misticism, mituri pentru şefi, îndelungată activitate teroristă-criminală şi multă experienţă câştigată în detenţie. Între ei aveau oameni care au făcut spionaj, care au fost în funcţiuni poliţieneşti, deci pricepuţi în materie informativă, unii dintre ei capabili, cu discernământ şi putere combinativă.

De la început ni s-a atras atenţia – şi noi am înţeles – că legionarii nu vor sta pasivi în faţa măsurilor întreprinse de noi. Ei vor lua contra-măsuri, vor analiza şi vor acţiona ca unitate, cu şefii în frunte şi după ordinele lor.

Într-adevăr, aşa a fost: au analizat, au făcut planuri şi au luat contra-măsuri. Dar pe lângă greutăţile provocate de ei, aveam de a face şi cu greutăţile create de-ai noştri, cu sergenţii şi cu lucrătorii civili, care îi compătimeau, le dădeau informaţii, uneori nu executau ordinele şi regulamentele, făcând pe de o parte favoruri, iar pe de altă parte, creau inegalităţi şi abuzuri. Unii şefi din cadrul Ministerului de Interne aveau o poziţie oscilatorie şi confuză: fostul ministru adjunct Pintilie Gheorghe şi fostul general Nicolschi, la cerere, nu numai că nu ne-au încurajat şi nu ne-au ajutat, dar prin comportarea şi atitudinea lor, au semănat neîncredere în forţele noastre, stânjenindu-ne în munca pe care trebuia să o desfăşurăm. Cerând unele sfaturi generalului Nicolschi, arătându-i în acelaşi timp că nu înţeleg să-l angajeze sfaturile pe care mi le dă, a refuzat, spunând că este o problemă aparte, în care nu se amestecă, iar fostul ministru adjunct Pintilie Gheorghe ne-a făcut observaţii în legătură cu probleme gospodăreşti, arătând că trebuie mobilate birourile,

(continuare în pag. 8)

RAPORTUL COLONELULUI CRĂCIUN

(urmare din pag. 7)

cum trebuie întreţinută curăţenia, evitând să dea îndrumări concrete în munca profesională.

Având şi exemplele negative de la Piteşti şi din alte penitenciare, din timpul când răspundeau Pintilie şi Nicolschi, ştiam bine că activitatea din trecut s-a soldat cu trimiterea în faţa justiţiei, alături de legionari criminali şi a unor cadre de securitate şi penitenciare, care au participat la activitatea aşa-zisă educativă din acel timp. Deşi nu pe deplin, totuşi rezerva noastră, mai degrabă timiditatea de la început, era determinată şi de evenimentele petrecute în penitenciare, precum şi de poziţia celor doi şefi amintiţi mai sus.

Greutăţile puteau fi totuşi înfrânte mai iute dacă ceream sprijin mai direct şi mai curajos. Munca a putut fi urnită din loc prin sprijinul pe care l-am primit de la conducerea Ministerului, chiar şi atunci când nu am ştiut să-l cerem.

La penitenciarul Aiud a fost în mai multe rânduri tovarăşul Vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri şi Ministru al Afacerilor Interne, General Colonel Alexandru Drăghici, care pe lângă îndrumările preţioase date, a intrat cu noi în celulele deţinuţilor, indicându-ne elemente concrete de care să ne ocupăm ca: Dumitru Groza, Marinescu Cristea şi alţii.

Am avut sprijinul tovarăşului Ministru Adjunct, General Locotenent Negrea Vasile, Secretar General Dumitru Ion, care la faţa locului ne-a sprijinit şi îndrumat. Toate planurile noastre făcute cu sprijinul Direcţiei a III-a au fost aprobate şi controlate de conducerea Ministerului. Astfel, am început munca cultural-educativă la penitenciarul Aiud.

Pentru a putea avea o imagine mai clară asupra elementelor care trebuiau reeducate în acest penitenciar, apreciem că este util să înfăţişăm în mod succint organizaţia legionară şi şefii ei.

În urmă cu aproximativ 40 de ani, burghezia din ţara noastră a promovat o seamă de elemente naţionalist-şovine, care s-au impus prin acte zgomotoase de huligalism, demonstraţii, bătăi şi crime, în cadrul universităţilor din ţară.

Astfel, la Universitatea din Iaşi, unii din profesori ca Şumuleanu, Cuza şi alţii, sub pretextul că neajunsurile provin din cauza pierderii credinţei în dumnezeu, că în ţara noastră elemente de alte naţionalităţi stăpânesc comerţul şi industria ş.a.m.d., se făcea o propagandă ieftină şi deşănţată arătând că pentru schimbarea lucrurilor în bine, trebuie întronată o nouă ordine în stat, bazată pe *creştinism*, *naţionalism* şi *moralitate creştină*.

În scopul înfăptuirii "lumii noi" după concepţia lor, de la Universitatea Iaşi s-au creat legături la Universităţile Cluj, Bucureşti, pentru ca mai târziu să-şi extindă propaganda în alte oraşe şi chiar sate. Au fost lansate elemente sub diferite denumiri ca "Generaţia de la 1922", "Liga apărării naţionale" şi altele.

Unul din tinerii care s-a distins în mod deosebit în activitatea huliganică, atât în stradă cât şi în universitate, prin bătăi şi scandaluri, a fost Corneliu Zelea Codreanu, care la început a înregistrat următoarele acte personale: a bătut mai mulţi studenţi de alte naţionalităţi a crăpat cu securea poarta Universităţii Iaşi, pe motiv că cursurile trebuie să înceapă cu slujba religioasă: cu sprijinul poliţiei şi a elementelor trădătoare, a spart greva muncitorilor de la Atelierele C.F.R. Nicolina Iaşi. A organizat un grup de studenţi şi-au hotărât să ceară audienţă guvernului liberal de atunci, cu care ocazie să împuşte mai mulţi miniştri, a ucis personal pe fostul prefect de poliţie din Iaşi – Manciu, a rănit pe cei din paza personală a acestuia, reuşind prin aceste acte, cu sprijinul şi interesul burgheziei, să fie declarat eroul studenţimii, iar mai târziu "erou naţional". Crimele lui nu au fost pedepsite de legi, el a fost încurajat, sărbătorit şi glorificat. El a reuşit până la urmă să monopolizeze creştinismul, naţionalismul şi moralitatea, bineînţeles pentru cei care credeau în el. Cine nu spunea ca legionarii, era declarat: antinaţional, anticreştin şi duşman al neamului. La congresele studenţeşti, cum a fost cel de la Tg. Mureş din anul 1935, se luau hotărâri cine pe cine să ucidă. Crima era considerată o virtute şi cine din legionari o făcea, primea decoraţii, grade legionare şi promisiuni că va fi un om mare în viitorul guvern legionar. Criminalilor li se închinau cântece, rugăciuni. Cu numele lor erau botezaţi munţii, cuiburile ş.a.m.d.

Codreanu afirma că el va învia neamul românesc. Este greu de înţeles astăzi cum a fost posibil ca un asemenea element declasat, criminal de drumul mare, să fie ascultat şi urmat. Şi totuşi aceasta a fost realitatea.

Vom demonstra, în cele ce urmează, în ce a constat mitul lui Codreanu, cine a susţinut şi în ce scop mitul acestuia, cine a fost el şi ce activitate a desfăşurat. *Aceasta cu scopul de a putea înţelege mai uşor cu cine aveam de a face la începutul activităţii cultural-educative din Penitenciarul Aiud, adică în anul 1959.*

Atât Codreanu personal cât şi unii intelectuali din jurul lui, dar mai ales tatăl acestuia, au speculat starea de înapoiere a oamenilor din ţara noastră, lipsa lor de cultură, folosind toate mijloacele, începând cu demagogia, rugăciunile, bătăile şi ajungând până la suprimarea prin ucidere a celor care nu credeau în ei. În 1927, Corneliu Zelea Codreanu fiind în penitenciarul Văcăreşti, cu un grup de studenţi, a afirmat, iar cei din jur au crezut şi propagat mai departe că "Arhanghelul Mihail" i s-a arătat lui şi i-a spus să organizeze legiunea cu acelaşi nume, luându-l patron.

El s-a intitulat "căpitan" şi a înfiinţat "Legiunea Arhanghelului Mihail", pe baza unei circulare, în care, printre altele, spunea că el nu oferă nimic celor care-l vor urma şi că în legiune să intre cei care cred nelimitat.

Mai târziu, când l-a ucis pe Manciu, a spus legionarilor că nu a făcut o crimă, ci mâna lui a fost înarmată de arhanghelul Mihail, care l-a însărcinat să-l pedepsească pe Manciu. Episcopul Nicodim Munteanu a confirmat cele spuse de el, susţinând că D-zeu este de acord cu asemenea fapte. El a instruit pe cei care l-au urmat, să facă rugăciuni, posturi negre, marşuri de noapte, bătăi şi crime, arătând că aşa formează "omul nou", care-şi face educaţia în cuib,

face universitatea în închisoare, trece prin "pădurea cu fiare sălbatice", prin "mlaştina deznădejdii" şi urcă "muntele Golgota".

A spus nenumărate fraze împrumutate, unele destul de încurcate, referitor la neam, biserică, năţiune. A prezentat reţete pentru săraci şi bogaţi, pentru intelectuali, ţărani, muncitori, tineri şi bătrâni, în politica internă şi în politica externă. Tot ce spunea el nu era supus niciunei cenzuri, nici unui control; oamenii legiunii erau învăţaţi să creadă fără limită în şefi şi mai cu seamă în Codreanu, care pentru ei reprezenta totul.

În toată activitatea lui criminală, a fost susţinut de la palatul regal, din altarele bisericilor, de după tarabele negustorilor. Tatăl lui ştia cele 4 evanghelii pe de rost, pe care le folosea din plin în scopul susţinerii activităţii criminale a lui C. Z. Codreanu.

Cuza, Şumuleanu, prietenii lui Carol al II-lea ca: Virgil Ionescu, Budişteanu, Manoilescu, Iuliu Maniu, mitropoliţii, episcopii – toţi susţineau minciunile şi preamăreau crimele legionarilor.

Corneliu Zelea Codreanu a desfăşurat activitatea până în 1938, când a fost ucis împreună cu alţi legionari. Cât a trăit el, au fost ucişi din ordinul lui Duca, Stelescu şi alţii.

Criminalii erau primiţi în "Garda de Fier", fără stagiu, obţinând grade legionare imediat. Astfel Totu, Beza. Şiancu şi alţii au fost primiţi în organizaţia legionară după comiterea crimelor şi făcuţi direct comandanţi legionari. Asasinii lui Stelescu şi Duca, fiind legionari, după comiterea crimelor au fost avansaţi comandanţi legionari, unii fiind avansaţi comandanţi ai "Bunei Vestiri".

După moartea lui Codreanu, în cadrul organizaţiei legionare, s-au creat mai multe disidenţe: simiştii, de-ai lui Mironovici, Costea, Groza şi alţii. Toate aceste grupuri trebuiau avute în vedere în munca noastră, tratate fiecare aparte şi în bloc, dar la urmă zdrobite în munca cultural-educativă.

După cum am arătat mai sus, în această organizaţie teroristă erau elemente cu pregătire intelectuală, care prin viclenie şi speculaţii meschine, întreţineau miturile în faţa masei de legionari.

Problemele care noi ni le-am pus la începutul muncii cultural-educative, au putut fi rezolvate prin ruperea unor şefi legionari, din toate grupările: simişti, mironovişti şi alţii, precum şi antrenarea masei de legionari simpli, împotriva şefilor demagogi şi criminali.

Astfel, în cadrul unităţii productive am antrenat circa 400 de legionari selecţionaţi dintre cei cu atitudine mai bună, mulţi muncitori din cei care nu erau cu activitate deosebită legionară. Pe de altă parte, am izolat vârfurile legionare ca: Dumitrescu Ion-Borşa, Dumitru Groza, Biriş Victor, Victor Ion-Vojen, Radu Budişteanu, Demetrescu Radu-Gyr, Crainic Nichifor, mai târziu Nicolae Petraşcu, Nistor Chioreanu, Ilie Nicolescu, Ţocu Petre, Parpalac Gheorghe şi alţii. Am avut în vedere pe unii comandanţi legionari, pe unii şefi de tineret, preoţi etc.

Cu toţi aceştia am desfăşurat, timp îndelungat: săptămâni, luni, cu unii chiar ani, muncă individuală, aplicându-le un regim diferenţiat, le-am pus la dispoziţie material documentar, am purtat discuţii cu ei, le-am acordat atenţie mai mare şi i-am apropiat de noi pe măsură ce i-am desprins de lumea lor.

Înainte de începerea muncii cultural-educative, legionarii din Penitenciarul Aiud întreţineau prin toate mijloacele mitul şefilor lor: lăudau faptele lui Codreanu, Moţa, Sima şi alţii. Din fiecare şef legionar scoteau un erou, un supra-om. Moralul legionarilor era întreţinut prin lansarea zvonurilor, care pe de o parte arătau că regimul nostru slăbeşte din zi în zi, iar pe de altă parte, că Horia Sima şi legionarii fugiţi peste graniţă, au mari posibilităţi de a veni la "momentul potrivit" să preia conducerea statului.

Legionarii simişti, care erau cei mai mulţi şi activi în Penitenciarul Aiud, terorizau pe cei care

îndrăzneau să laude realizările regimului, pe cei care spuneau oricât de neînsemnate lucruri negative despre legionari în general şi despre Horia Sima în special. Activitatea lor teroristă era aşa de simţită în cadrul Penitenciarului Aiud, încât legionarii care ar fi dorit să se despridă de trecut, nu îndrăsneau, având teamă de legionarii simişti şi nu de lucrătorii noştri, care munceau în penitenciarul Aiud.

Înainte de începerea muncii cultural-educative, una din lipsurile esenţiale pe care le-au avut lucrătorii noştri, a fost aceea, că la numărul de mai multe mii de legionari, foloseau un număr de 30 de agenţi, cadre şi deţinuţi D.C. [drept comun], printre care şi patru agenţi, zişi pentru legionari, care de fapt nu erau legionari. *Neavând o agentură corespunzătoare cantitativ şi calitativ, situaţia în general era cunoscută în mod fals.*

Aceî legionari care îndrăzneau să se apropie de organele noastre, erau izolaţi şi bătuţi de legionarii fanatici, între ei taxaţi cu epitetul de "turnător", iar administraţiei prezentaţi ca potrivnici regulamentelor şi ordinelor.

Legionarii aveau agentură mai bună ca lucrătorii noştri, ei au avut grijă să interpună între ei şi lucrătorii Biroului "K", agenţii lor, care duceau muncă organizată de dezinformare. Citâm cazul când agentul a mers la Nistor Chioreanu, întrebându-l ce să spună despre el lucrătorului nostru. Chioreanu i-a spus ce să declare, agentul a dat nota şi lucrătorul a fost foarte fericit că agentul are pătrundere pe lângă Nistor Chioreanu. Cazuri de acest fel au fost numeroase.

Unii lucrători de penitenciar şi din Biroul "K", în mod nevoit, din necunoaşterea situaţiei şi nepriceperii, colaborau cu legionarii, aplicând sancţiuni severe celor care doreau să se apropie de organele noastre şi care erau bătuţi de legionari.

Înainte de data începerii muncii cultural-educative, pe parcursul anilor, legionarii au desfăşurat activităţi zgomotoase ca: refuzul hranei organizat în masă, mai multe revolte individuale şi colective, evadări, insulte şi lovituri a cadrelor noastre şi a unor deţinuţi.

Ei şi-au desfăşurat activitatea în mod organizat, cu ritualul obişnuit ca: rugăciuni, apelul morţilor, aniversările zilelor de naştere ale lui Codreanu, Horia Sima şi altele. Au avut elemente de legătură din rândurile sergenţilor, a angajaţilor civili. Aveau oamenii lor la bucătărie, spital, ateliere ş.a.m.d. Ei au avut legături cu alte penitenciare din ţară, realizate prin transferuri şi prin elemente de legătură din rândul funcţionarilor. S-ar putea spune în general, că legionarii stăpâneau multe sectoare din penitenciar şi chiar şi din alte penitenciare, îşi întreţineau moralul, ierarhia şi făceau planuri de viitor între care, bineînţeles, un loc important îl ocupau crimele pe care voiau să le facă împotriva conducătorilor de partid, de stat şi împotriva lucrătorilor Ministerului de Interne.

Pentru ilustrarea celor afirmate mai sus, înfăţişăm câteva acţiuni concrete ale legionarilor din penitenciarul Aiud şi din alte penitenciare.

La Aiud, pe lângă plafonarea producţiei în perioada cât au lucrat în fabrică, şi-au făcut comandament de garnizoană sub conducerea legionarilor Ilie Nicolescu, Ghica Alexandru, Petrovici, Călin Aurel; au organizat ajutorul legionar pentru şefi ca: Nicolae Petraşcu, Nistor Chioreanu, Radu Mironovici şi alţii; au plasat organelor noastre agenţi dirijaţi de ei, în persoana lui Luca Damaschin, Paleacu Nicolae, Coniac Constantin etc; au organizat o evadare a trei legionari, cu care ocazie unul a fost omorât pe motiv că s-a opus evadării; au incendiat fabrica; au făcut planuri pentru guvernarea "de viitor" împreună cu ţărăniştii, liberalii şi alţii; din rândul cadrelor a câştigat pe plutonier Filimon Teodor, pe tehniciana farmacistă Fodor Maria, pe serg. maj. Olaru Romulus, pe serg. maj. Alexe Emanuil, pe plutonier Hoca Iosif şi alţii.

Legionarii din Aiud, când au fost transferaţi la Mina Cavnic, au organizat refuz de hrană, revolte culminând cu uciderea sentinelii şi evadarea unui grup de deţinuţi.

De asemenea, la Mina Baia Sprie, au desfăşurat activitate de sabotare, au angajat în slujba lor mai multe cadre dintre civili care i-au ajutat şi informat; aşa au fost Pal Lobonţi şi alţii.

Vrem să subliniem la acest capitol şi fanatismul legionar, gradul lor de duşmănie, viclenia folosită în activitatea ce-au desfăşurat-o şi coruperea cadrelor.

În legătură cu lucrătorii de penitenciar, am făcut afirmaţia mai sus, că la începutul activităţii cultural-educative, trebuiau câştigaţi şi mobilizaţi în scopul de a ajuta munca noastră. Este necesar să amintim că o însemnată parte din activitatea noastră era anulată de lucrătorii militari din pază şi lucrătorii civili, care aveau de multe ori atitudine ca şi legionarii, faţă de elementele apropiate administraţiei, foloseau şi vocabularul acestora, dând epitete ca "turnători", "oameni fără caracter" acelor legionari bănuiţi de ei că dau informaţii lucrătorilor noştri.

Şefii legionari foloseau diferite metode pentru coruperea cadrelor ca: linguşire, promisiuni, folosirea rudelor, femei, bani, şantaj, ş.a.m.d.

Activitatea legionarilor desfăşurată în penitenciarul Aiud, înainte de reeducare, se ducea în sute de camere, prin şedinţe de cuiburi organizate, ritualuri, rugăciuni, unele făcute în mod special şi adresate lui Codreanu, Moţa şi alţii. O activitate deosebită a desfăşurat printre legionarii din detenţie, poeţii Nichifor Crainic, Radu Gyr şi alţii, care au scris sute de poezii închinate şefilor legionari, suferinţelor legionare şi preamăririi faptelor acestora.

Amintim că datorită celor doi poeţi şi altor şefi legionari, gradul de morbiditate a unor legionari a ajuns până la demenţă. Astfel, un legionar pe nume Oprea, a pus întrebarea unui alt legionar: ce crede el – cine a fost Corneliu Zelea Codreanu. Celălalt i-a răspuns tot printr-o întrebare: dar tu ce crezi? – la care Oprea a răspuns că este Decebal întruchipat în persoana lui Corneliu Zelea Codreanu. Acestuia i s-au dat lămuriri, anume că ceea ce a spus este prea puţin: "Codreanu este cât o mie de Decebali". Oprea mai târziu a făcut declaraţii că C. Z. Codreanu este fiul lui Dumnezeu trimis pe pământ, ca să mântuiască neamul românesc.

Un alt legionar – Popescu zis Dumnezeu – şi-a creat un grup de "12 apostoli".

Unii legionari intelectuali, chiar doctori, ca Uţă Dumitru, susţineau că tuberculoza se vindecă prin rugăciuni.

Între legionari se tălmăceau visele, aveau vedenii.

În munca cultural-educativă, vorbind despre trecut, legionarul Păvăluţă Ioan avocat, fost ajutor comandant, în faţa mai multor legionari, a afirmat că în 1934, fiind închis cu Ion Zelea Codreanu şi Ion Moţa, primul i-a cerut acestuia să-i "ghicească în cărţi". Păvăluţă ruşinându-se, i-a spus că nu ştie, la care Ion Zelea Codreanu a insistat. În această situaţie, Păvăluţă a folosit un ultim argument, numele lui Moţa, care susţinea că se va supăra. La aceasta , Ion Zelea Codreanu a răspuns că Moţa va fi şi el mulţumit dacă-i va "ghici", ceea ce s-a şi petrecut.

Deţinutul Jeravlev Vasile din penitenciarul Aiud, de profesie muncitor, a spus în cadrul clubului că un alt legionar, anume Manoliu Mircea, îi punea în cameră să facă rugăciuni: dimineaţa, la prânz şi seara, iar în ultima perioadă şi la miezul nopţii, fixându-le un punct pe perete unde să se uite timp îndelungat, pentru a face legătura cu trimişii lui D-zeu. La început, Jeravlev spunea că nu vedea nimic pe perete, dar mai târziu, după ce primul şi al doilea din cameră au "văzut" pe Fecioara Maria cu pruncul în braţe, el şi-a dat seama că datorită statului de multe ore în genunchi, cu gândul la rugăciuni şi ochii la punctul fix, începe să aibă vedenii şi că este în pragul nebuniei. Legionarul Jeravlev Vasile a demonstrat la club aceste practici, care duc la dezumanizarea omului.

Preoţii fiind în număr mare între legionari, timp îndelungat au stimulat pornirile bolnăvicioase, mistico-religioase ale legionarilor, dându-le consultaţii prin alfabetul morse vorbind la perete, tavan calorifer, geam ş.a.m.d. În penitenciar se făceau împărtăşanii cu pâine "sfinţită", ascunsă la băi, W.C., coridoare şi alte părţi.

Munca cultural-educativă trebuia să rezolve problemele încâlcite din capetele legionarilor ajunşi în stare de demenţă colectivă.

Când prezentăm aceste cazuri, atragem atenţia că ele nu erau izolate, ci făceau parte din complectul legionar. Mai scoatem în evidenţă că despre familia Codreanu se vorbea cu piozitate şi foarte mult respect, considerându-i, mai ales pe C. Z. Codreanu şi I. Z. Codreanu, Moţa şi alţii, în rândul sfinţilor, iar despre Horia Sima ca despre un mare om, care cu multă uşurinţă rezolvă problemele politice pe arena mondială.

Prin munca cultural-educativă am urmărit să zdruncinăm încrederea legionarilor de rând în şefii lor, să arătăm rolul nefast pe care l-au jucat preoţii şi teologii în activitatea trădătoare şi criminală a "Gărzii de Fier", să desfiinţăm zeii şi miturile lor.

Pe lângă munca culturală ce-am desfăşurat-o cu elemente izolate şi masa de legionari, am făcut apel şi la unii din cei mai sănătoşi la minte, vizând direct şi în mod repetat preoţii şi medicii, cărora le-am cerut să ajute să introducem lumină în capetele bolnave şi întunecate ale legionarilor. Concret: am cerut preoţilor să se arate goi – cum sunt ei – *mincinoşi şi şarlatani*; să arate participarea lor la întunecarea minţilor legionare şi participarea directă la crimele legionare; doctorii să le demonstreze că minţile legionare sunt aparte de minţile oamenilor normali, să le demonstreze ştiinţific nebunia lor.

Apelurile noastre au găsit ecou şi am obţinut rezultate pozitive. Subliniez că în discuţiile cu legionrii, vocabularul nostru a fost dur şi nu am îndulcit cuvintele. I-am învăţat pe preoţi să vorbească la persoana întâia când spun despre crime şi escrocherii. De altfel, cu timpul s-au obişnuit majoritatea legionarilor să spună adevăruri, oricât de greu le venea la început. *(Va urma)*

ŞEFUL GRUPULUI OPERATIV AIUD
Colonel de Securitate
Crăciun Gheorghe

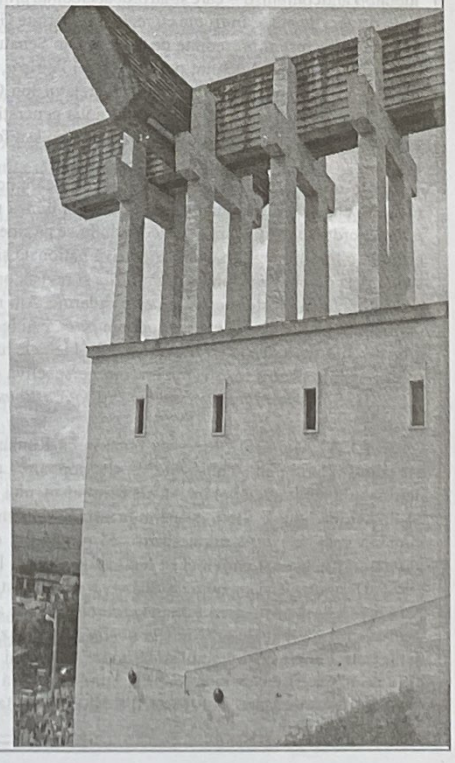

DE VORBĂ CU CLAUDIU TÂRZIU

Interviul de mai jos, realizat de d-l Gabriel Stănescu, a apărut în ultimul număr al revistei româno-americane *Origini*, din păcate cu grave scăpări de corectură. Avem îngăduința celui intervievat de a-l retipări aici, într-o formă ameliorată. D-l Claudiu Târziu, prin constanța și consistența strădaniilor sale din ultimul deceniu, mai ales în cadrul Asociației "Rost" și al revistei omonime, a devenit – în pofida tinereții, sau poate tocmai în virtutea ei – una dintre vocile cele mai îndrituite ale noii drepte creștine românești. O voce care merită să fie cît mai larg mediatizată. *(Redacția)*

Gabriel Stănescu: *Stimate domnule Claudiu Târziu, sînteți fondatorul și editorul unei reviste de cultură și spiritualitate ortodoxă, binecunoscute în România. Cum s-a născut ideea înființării acestei reviste și în ce măsură sînteți convins că are un impact important într-o societate postcomunistă în care se dăstrează în conștiința mireanului nostru o serie întreagă de prejudecăți și sechele atee?*

Claudiu Târziu: Dragă domnule Gabriel Stănescu, dacă nu eram convins că revista *Rost* va putea avea o influență în lumea românească, nu aș fi creat-o. Această publicație nu este o jucărie personală, nu este rodul vreunui orgoliu și nici vreo afacere. Revista *Rost* este parte dintr-un mai vast proiect pentru resurecția morală și spirituală a românilor de pretutindeni al Asociației "Rost" – pe care, de asemenea, o conduc. De altfel, revista este una în duh ortodox, dar nu se ocupă doar de viața Bisericii, ci are încă doi piloni: cultural și politic. De altfel, se și subintitulează explicit: *revistă de cultură creștină și politică*. Sîntem convinși că politicul, pentru a fi în slujba binelui public – așa cum se cuvine – trebuie să fie nutrit de credință, iar cultura fără Dumnezeu e doar aflare în treabă, pe cînd cultura creștină poate zidi.

Organizația și revista s-au născut din inițiativa unui grup de tineri intelectuali din Biserică, între care eu mi-am asumat rolul de ferment, de animator și de liant. Au venit în gruparea aceasta oameni cu pregătiri, vîrste, realizări profesionale, temperamente și aspirații dintre cele mai diferite. Sînt preoți, teologi, profesori, filosofi, istorici, lingviști, jurnaliști, sociologi, avocați, politologi, economiști etc. Toți sîntem legați între noi și motivați în demersul nostru de credința în Dumnezeu și de dragostea față de neamul românesc.

Am avut privilegiul ca încă de la începutul acestei întreprinderi, în 2002, să fim girați, la modul onorant și îndatoritor deopotrivă, de un grup de vechi luptători anticomuniști – care și-au probat credința prin jertfă în temnițele comuniste timp de zeci de ani –, în frunte cu regretatul părinte Gheorghe Calciu-Dumitreasa, cel care ne-a fost și președinte de onoare. Din Senatul Asociației "Rost", condus de scriitorul și fostul deținut politic Marcel Petrișor, a făcut parte și o legendă a luptătorilor anticomuniști din munți, regretatul Ion Gavrilă Ogoranu, și mai fac parte încă o serie de modele vii pentru noua generație, cum sînt poetul, istoricul și fostul deținut politic Demostene Andronescu sau fostul deținut politic Petru C. Baciu.

În privința sechelelor și prejudecăților care ne trag pe noi românii în jos, menirea noastră este tocmai aceea de a ajuta lumea românească să-și re-găsească *rostul* pierdut în comunism, redescoperindu-se pe sine, în primul rînd prin recursul critic la o tradiție legitimantă, deopotrivă națională și europeană. Iar cei șase ani scurși deja de cînd am fondat organizația și revista omonimă sînt de natură să ne dea speranțe că efortul nostru nu este zadarnic. Am reușit în acești ani să facem unul dintre lucrurile cele mai importante pe care ni le-am propus: să coagulăm un grup de elită, care să analizeze pertinent problemele lumii românești și să propună soluții viabile pentru rezolvarea lor, din perspectivă conservatoare.

G. S.: *Cum vedeți o schimbare la față a României pornind de la morala creștină?*

Cl. T.: Mai întîi observ cu bucurie că România nu a fost descreștinată, așa cum s-a întîmplat cu alte state, cu alte popoare. La noi nu a prins ideologia în detrimentul credinței. Nici înainte de comunism, nici în timpul acestei năpaste de 45 de ani, nici după. Și nu neapărat pentru că românul nu ia nimic în serios, așa cum s-a spus, ci, după mine, pentru că românul e conservator din fire: el s-a născut creștin și nu-l convingi să renunțe la icoană, la biserică și la preotul lui.

Desigur, nu ne amăgim cu ideea ca România este Grădina Maicii Domnului. Nu este, că dacă ar fi, n-am fi înregistrat milioane de avorturi în ultimii 20 de ani, n-am vedea bătîndu-se creștinii la coadă la Agheazma Mare, n-am vedea nici derapajele – unele de-a dreptul șmintitoare – ale unui Sinod alcătuit în mare parte din "prinți" ai Bisericii și care își permite să treacă nonșalant peste trădări ale credinței precum aceea comisă de IPS Nicolae al Banatului, care s-a împărtășit cu greco-catolicii.

M-ați întrebat de morala creștină. Aceasta se poate confunda cu morala laică. Și una, și cealaltă îți spun să nu furi, să nu ucizi, să nu înșeli etc. Dincolo de morală, pentru o adevărată schimbare la față, România are nevoie de trăire creștin-ortodoxă.

Sigur, spre deosebire de alte popoare, românii încă umplu bisericile în fiecare duminică, construiesc biserică după biserică, mănăstire după mănăstire, de 20 de ani încoace – într-un efort demn de toată lauda, dar care ar trebui canalizat, în opinia mea, de către preoți și spre alte zidiri, sociale, culturale, nu numai spre clădiri –, încă acordă un respect deosebit preoților, țin posturile mari, cinstesc sărbătorile creștine ș.a.m. d. Mai avem însă mult pînă să ne trăim credința deplin.

Una peste alta, cred că demersul "Rost" nu este asemănător predicatorului din pustiu, nu vine într-un deșert spiritual, ci pornește de la premise foarte promițătoare. Iar ca "Rost" sînt multe alte organizații și publicații ale laicatului. Mai ales în ultimii ani am observat o emulație de excepție pe direcția asta. S-au făcut remarcați apologeți cu un mare impact la public, ca maestrul Dan Puric, sau ca mai tinerii Mircea Platon și Danion Vasile. Au apărut noi reviste ortodoxe, în care se manifestă o credință bărbătească, sănătoasă, în care spiritul critic își îndeplinește funcția lui naturală de îndreptare.

Pe de altă parte, încă lipsește, din nefericire, dialogul și împreuna-lucrare între intelectualii din Biserică și ierarhie. Or, acesta este un mare neajuns. Ierarhia bisericească (în cea mai mare parte a sa, nu integral, căci sînt și excepții) nu înțelege să se folosească de expertiza pe care o pot asigura intelectualii laici. Ierarhii au în general tendința de a controla totul, iar intelectualii le par incontrolabili. Rari sînt arhiereii care, precum vlădica Bartolomeu Anania, Mitropolitul Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului, pot și vor să întrețină dialogul și colaborarea – pe proiecte punctuale – cu intelectualii ortodocși.

Lamura neamului, din care fac parte și unii, și ceilalți, are responsabilitatea îndreptării poporului pe calea cea bună. Și este important ca aceasta lamură să fie unită în acțiuni.

G. S.: *Care credeți că sînt valorile pe care trebuie să le apărăm de influențele negative ale societății de consum?*

Cl. T.: După căderea comunismului în Est, ne-am aruncat, fără plasă de siguranță, în brațele capitalismului sălbatec. Lipsurile îndurate în vremea dictaturii sînt răzbunate și de români printr-o furie a consumului. Dar aceasta nu este decît un efect al unui fenomen cu implicații dintre cele mai grave: globalizarea. Globalizarea aduce, prin politici dintre cele mai dăunătoare – ca multiculturalismul, feminismul, discriminarea pozitivă a tuturor minorităților –, nivelarea socială, etnică și culturală – pe care n-a izbutit-o comunismul… Despre efectele nocive ale globalizării, un Ovidiu Hurduzeu, de pildă, a scris extraordinar de limpede și de bine argumentat, inclusiv în paginile revistei *Rost*.

Pentru a te salva din calea tăvălugului, calea e una singură: întoarcerea la – sau, după caz, ancorarea în – valorile perene: credința în Dumnezeu, tradiția, familia…

Prin globalizare, cu tot șirul său de politici și inginerii sociale, tocmai în aceste valori se lovește cel mai puternic. Credința este scoasă din sfera publică, precum o boală rușinoasă, tradiția este contestată, familia este dizolvată – prin încurajarea unei vieți "libere" de orice contract, de orice convenție, în fapt o viață de desfrînare, prin promovarea agresivă a homosexualității, prin "planificarea familială" etc., etc.

G. S.: *Care ar fi diferențele dintre ortodoxie și neoprotestantism?*

Cl. T.: Sînt diferențe esențiale de raportare la Dumnezeu, la Sf. Scriptură, la icoană, la rolul Bisericii, la viață. Ar fi oțios să intrăm acum în detalii. Esențial mi se pare că nu poți amesteca lucrurile și nu poți spune că există mai multe adevăruri. Există *un singur Adevăr* treimic, *o singură Biserică* – pe care noi, ortodocșii, o mărturisim în simbolul de credință ca pe Una, Sfîntă, Sobornicească și Apostolească –, există un singur sens al vieții, *mîntuirea*, și un singur mod de a te mîntui, *credința cea adevărată, ortodoxia*. Asta o cred eu ca ortodox și o mărturisesc, fără a încerca să impun nimănui credința mea. De aceea, mi se pare cu totul ofensator și periculos să declari că toate "tradițiile" sînt adevărate și bune și să încerci o unificare a denominațiunilor creștine sub aceeași pălărie, așa cum intenționează mișcarea ecumenistă. Cine încearcă așa ceva îmi primejduiește mîntuirea și, deci, nu poate fi prietenul meu.

☛

G. S.: *Se poate interpreta tendința actuală de ecumenizare la nivel planetar ca o expresie camuflată a tendinței generale de globalizare?*

Cl. T.: Ecumenismul e forma de globalizare spirituală. Însă, în opinia mea, ecumenismul a murit înainte de a se naște. Ce se face acum este doar menținerea unui mort sub aparate. Instrumentele de resuscitare nu mai folosesc demult, iar aparatele, care totuși împiedică declararea morții, sînt exclusiv politice. Cu alte cuvinte, așa cum ne-au avertizat mulți mari duhovnici ai ortodoxiei, ecumenismul nu numai că este o erezie, dar este și exclusiv politică, fără urmă de credință. Folosesc aici termenul de ecumenism nu în sensul de dialog și de colaborare, altminteri firești, ci în acela de sicretism religios, de abandon al propriei credințe, de amestec al "tradițiilor".

G. S.: *Credeți că ordodoxia ar putea fi o piedică în efortul actual de integrare reală în Uniunea Europeană sau, dimpotrivă, că ortodoxia este expresia specifică a spiritualității românești, un dat fără de care nu putem vorbi de un specific național, de o identitate culturală?*

Cl. T.: Cred cu tărie în asta: că poporul român s-a născut creștin. Pînă la 1054 creștinismul a fost una, adică dreaptă credință, *orto-doxie*. Catolicii s-au desprins de Biserică din ambiție umană, iar toate inovațiile pe care le-au adus dreptei credințe, pentru a-și justifica acțiunea schismatică, nu mai sînt în duh cu moștenirea hristică transmisă prin Sf. Apostoli. În aceste condiții, se pune din nou întrebarea la care un Nae Ionescu a dat un răspuns radical: sînt români românii de alte confesiuni?

Eu cred că ei își păstrează calitatea etnică de români, chiar dacă parte din spiritualitatea și din zestrea lor culturală este diferită. Este ca și cum un om și-a pierdut un braț sau un picior: supraviețuiește, dar nu mai este întreg. Asta pe de o parte. Pe de alta, noi, ca stat, nu ne integrăm în Uniunea Europeană pe temeiuri confesionale, iar credința noastră n-ar trebui să încurce pe nimeni într-un proces strict politic și administrativ. De altfel, cum bine vedem, Biserica Ortodoxă Română nu s-a pronunțat în chestiuni de integrare. Biserica va lua poziție numai atunci cînd, prin acțiunile sale, Uniunea Europeană va aduce atingere credinței noastre. De pildă, dacă Parlamentul European hotărăște că, de mîine, România și celelalte state membre trebuie să dezincrimineze prostituția, să permită căsătorii între homosexuali și adoptarea de copii de către cupluri de homosexuali, sau să nu mai accepte construirea bisericilor mai înalte de cinci metri, sau să scoată toate crucile din spațiul public, inclusiv de la răspîntiile drumurilor și de pe biserici, atunci Biserica – și mă refer aici nu numai la partea de administrație bisericească sau la ierarhie, ci la întregul popor binecredincios – este chemată să se opună, să-și probeze credința prin mărturisire și, la nevoie, prin faptă, printr-o opoziție limpede.

Dar, în aceste condiții, ne vom pune întrebarea: în ce vrem să ne integrăm? Bun, am fost siliți să renunțăm la o parte din suveranitatea și independența noastră de stat și să intrăm în UE, că altfel ne păștea falimentul și poate – Doamne ferește! – dezintegrarea. Însă, cînd ai de ales între Hristos și orice de pe lumea asta, tu, creștin ortodox, nu mai stai pe gânduri.

Eu m-aș bucura ca occidentalii să-și dea seama că în Est, în ciuda lungii dominații comuniste, care a vrut să ni-L scoată pe Hristos din inimi, există o mare sensibilitate religioasă și că e bine să nu ne fie lezată această sensibilitate.

G. S.: *Cunoașteți articolul lui Eliade intitulat "De ce sînt intelectualii lași?". Cum ați răspunde azi la această întrebare?*

Cl. T.: Am avut privilegiul de a cunoaște, de la o vîrstă foarte tînără, cîțiva foști deținuți politici care mi-au îndreptat pașii pe calea cea dreaptă. De la ei știu că și în interbelic, și mai tîrziu, în timpul comunismului, majoritatea celor care trădau, care deveneau colaboraționiști, care făceau compromisuri majore și în pușcărie, și în libertatea falsă din afara temniței, erau intelectuali. Acești prieteni ai mei mai în vîrstă, ei înșiși intelectuali, cred că intelectualii erau lași și cedau mai repede pentru că își închipuiau că este mai importantă mintea lor, contribuția lor științifică și creația lor, decît sîngele lor, decît jertfa la care erau chemați pentru Hristos și pentru neam.

Astăzi, mijloacele de constrîngere și de împingere către trădare – trădarea credinței, a patriei, a neamului, a prietenilor, a familiei, a tot ce iubești – s-au schimbat. Nu mai ești întemnițat, nu mai ești schingiuit, nu mai ești înfometat... Păstrînd proporțiile și schimbând ceea ce-i de schimbat, este diferența dintre "reeducarea" de la Pitești și "reeducarea" de la Aiud. În prima, trădarea se obținea prin schingiuiri trupești și prin inocularea unei frici animalice, care de multe ori ducea la nebunie, iar în a doua, trădarea era rodul unor presiuni psihologice și a unor pedepse oarecum suportabile (izolare, de exemplu). Dar în ambele procesul de "reeducare" era unul umilitor și urmărea același lucru: dezumanizarea celor supuși acestui proces.

Astăzi, intelectualul are de ales între a fi *politically correct* – ceea ce presupune uși deschise, posibilități de avansare în carieră, bani, vizibilitate – sau *politically incorrect* – ceea ce echivalează cu marginalizarea socială: devii nefrecventabil, ești privit cu suspiciune, dar și cu invidie pentru cerbicia ta; uneori ești concediat sub pretexte străvezii sau chiar pe motivul că ești "extremist" etc. În funcție de tăria ta de caracter, de obligațiile familiale și de alți factori de presiune, alegi. Nu înseamnă neapărat că ești laș, ci doar slab. Cunosc mulți intelectuali care au aceleași convingeri ca mine, dar n-ar îndrăzni să și le exprime public, pentru a nu-și periclita poziția socială. Ca să dau totuși o notă de optimism, cred că Dumnezeu ține cu cei curajoși.

G. S.: *Sînteți un intelectual tînăr, activ, aș spune chiar un personaj harismatic, model pentru generația dvs. Ce vă nemulțumește și ce vă bucură în această lume care își caută "rostul" vieții pe Pământ?*

Cl. T.: Mă măguliți. Și sînt destul de tînăr încă pentru a mi se stimula mîndria – ceea ce e un păcat... Dincolo de glumă, mă nemulțumește blazarea pe care o văd la cei-mai mulți din generația mea și, încă și mai mult, mă indignează lipsa de entuziasm, de energie și de dăruire pentru binele public pe care o întrezăresc la generațiile mai tinere. Cred că mereu lumea a fost schimbată de către tineri, că e de datoria lor să dea de pămînt cu falșii idoli – cum sînt azi cei legați de globalizare –, că ei au forța și nebunia să jertfească, pentru ca pe jertfa lor – și nu neapărat de sînge – să se întemeieze o lume mai bună. Pînă la sfîrșitul veacurilor, despre care nu știm cînd va fi, ar trebui ca fiecare nouă generație să-și propună să facă lumea mai bună. Or, acum văd niște tineri, vorba cuiva, gata îmbătrîniți, acriți, sceptici, cînd nu cinici, puși pe căpătuială, conformiști, degrabă trădători... E foarte trist!

Faptul care mă bucură, mă face optimist și întrucîtva îmi dă motivația pentru ceea ce fac ține, aparent paradoxal, tot de tineret. Nu toți tinerii sînt morți vii, există încă destui care nu numai că fac performanță profesională, dar simt și nevoia să construiască și pentru alții. Sînt destui tineri care își asumă, întăriți de credința în Dumnezeu, rolul pe care odată l-au avut lupătorii anticomuniști din munți, și anume de a întreține speranța. Luptătorii aceia din munți – tineri și ei pe vremea aceea – nu erau suficient de mulți și bine înarmați încît să cîștige războiul cu un regim criminal, dar reușeau să țină flacăra speranței aprinsă. Atît cît au fost ei de veghe în munți, românii ceilalți, mulți și lași, sau doar neputincioși, au nădăjduit că regimul va pica. Iar demnitatea noastră de neam ne-a fost salvată de aceiași luptători, care au arătat că poporul român nu bagă capul în jug fără nici un fel de împotrivire.

G. S.: *Ce personalități ale lumii creștine ați cunoscut după decembrie '89 și ce transformări sufletești s-au produs în sufletul dvs. după astfel de întîlniri?*

Cl. T.: Din păcate pentru mine, m-am mutat în capitală destul de tîrziu, abia acum opt ani. Așa că, prin forța împrejurărilor, am fost văduvit de întîlniri cu o serie de oameni de la care mi-ar fi plăcut să mă pot împărtăși spiritual, cultural. Regret enorm, de pildă, că nu i-am cunoscut pe Petre Țuțea sau Horia Bernea. Însă, cu toate acestea, ocupația mea de jurnalist și faptul că am intrat de foarte tînăr în legătură cu foștii deținuți politici mi-au oferit ocazii să cunosc un număr de personalități proeminente ale lumii național-creștine. Am avut bucuria de a primi girul, sprijinul, sfatul și dojana părintelui Gheorghe Calciu, m-am apropiat întrucîtva de părintele Iustin Pârvu, starețul de la Petru Vodă, de părintele Arsenie Papacioc, de ÎPS Bartolomeu Anania, de intelectuali ca Răzvan Codrescu, Dan Puric, Dan C. Mihăilescu, Dan Ciachir, Cassian Maria Spiridon, Pavel Chirilă, Costion Nicolescu, Marcel Petrișor, Demostene Andronescu, Gabriel Constantinescu, și mă opresc aici, fiindcă oricum sînt mult mai mulți și tot voi omite pe cineva. I-am cunoscut, fără însă a fi în relații apropiate, pe PS Justinian Chira, Episcopul Maramureșului și Sătmarului, pe PS Ioan al Covasnei și Harghitei, pe părintele Constantin Galeriu, pe părintele Constantin Voicescu, pe părintele Teofil Pârâian, pe părintele Grigorie Băbuș, pe Sorin Dumitrescu, Mihai Șora, H.-R. Patapievici, Teodor Baconsky – și aici lista ar fi prea lungă.

Fiecare m-a îmbogățit cu ceva. Pe unii i-am cunoscut întîi din cărțile lor și apoi am vrut să-i întîlnesc față către față. Cu alții s-a întîmplat invers. Cred că de la toți am înțeles un lucru esențial: cît de important este să păstrezi calea împărătească.

Nu pot spune că vreunul mi-a provocat o schimbare sufletească majoră, nici măcar dintre cei care îmi sînt prieteni, cum e bunăoară d-l Răzvan Codrescu. Dar cu toții m-au ajutat la o mai corectă înțelegere a lumii, să-mi ascut simțul pentru nuanțe, să mărturisesc într-un fel ferm, limpede, dar fără stridențe și neostentativ.

G. S.: *Ce primejdii ne vor aștepta în viitor? Sau altfel spus: ne putem aștepta la ceva bun în viitor sau doar la manifestarea Răului în lume?*

Cl. T.: Viitorul îl știe doar Dumnezeu. Noi putem face supoziții pe baza a ceea ce se întîmplă deja. Dar nădejdea nu trebuie să ne părăsească niciodată. Cred că va fi atîta bine și atîta rău în lume cît au fost și pînă acum, poate cu o altă intensitate. Trebuie să ne pregătim însă continuu, că indiferent ce se întîmplă pe lumea asta, ținta noastră, a creștinilor, este cîștigarea împărăției cerurilor.

G. S.: *Cum vom putea lupta împotriva Răului generalizat, a tentativelor Ocultei de a denatura și distruge acea zestre de religiozitate care pentru Mircea Eliade era un indiciu al supraviețuirii speciei om?*

Cl. T.: Știu că vă voi spune un truism, dar poate pentru că e așa, nu e foarte mult luat în seamă: *lupta cu răul din noi înșine este cea mai importantă*. Dacă am duce o bătălie pe viață și pe moarte cu păcatele noastre, cu gîndurile noastre rele, cu ispitele, poate că și lumea ar fi mai bună. De vreme ce toți ne lăsăm pradă micilor noștri demoni interiori, nu ne putem plînge că Răul e generalizat în lume. Pînă să ne facă Oculta sclavii păcatului, și deci victime ale diavolului, ne aruncăm noi singuri în brațele vrăjmașului, prin lipsa noastră de trăire creștină, prin refuzul de a-L cunoaște cu adevărat pe Dumnezeu. Mulți sîntem creștini doar cu numele, mergem la Sf. Liturghie, ne spovedim, poate că ne și împărtășim, dacă avem cîte un duhovnic mai blînd, însă nu trăim cu adevărat numai pentru Hristos.

Evident că din toate căderile interioare multe își au cauza și în exterior. Faptul că, o dată ieșit pe stradă, vezi imagini smintitoare, că te enervezi în trafic și aproape că ești împins să înjuri, să gîndești rău, să-ți faci dreptate de unul singur etc., nu este doar vina ta. Dar dacă ai fi mai puternic duhovnicește, toate astea ar trece fără să te atingă.

(continuare în pag. 12)

DE VORBĂ CU CLAUDIU TÂRZIU

(urmare din pag. 11)

Apoi, vin şi marile manevre, împingerea către păcate mai mari, cum este pofta de averi nemăsurate, stăpînirea altor semeni şi altele. Că diavolul nu stă degeaba. Dar ştim bine că Îl avem pe Hristos oricînd şi oriunde cu noi, dacă ne rugăm – aşa cum ne învaţă duhovnicii. Să plecăm genunchii la rugăciune, să începem orice lucrare cît de mică închinîndu-ne şi cerînd ajutor Domnului, să ţinem posturile şi să respectăm toate celelalte spuse de Biserică şi ni se va da nouă răspuns bun la toate provocările veacului.

G. S.: *Care sînt maeştrii dvs. spirituali, cei văzuţi şi cei nevăzuţi? Ce v-a determinat să îi cunoaşteţi şi să-i iubiţi?*

Cl. T.: Iau referirea dvs. la "maeştrii spirituali" în sensul cel mai larg şi spun: modéle am avut şi am, dar mentor n-am avut. A fost o lipsă pe care am resimţit-o acut. Cînd eram adolescent, şi chiar mai tîrziu, m-ar fi ajutat enorm să am un mentor. Astăzi, deja am ajuns la o vîrstă şi la o experienţă de viaţă cînd nu mai am aceeaşi nevoie. Dar, cum spuneam, modéle am avut, iar pe unele le-am numit. Părintele Calciu cred că a fost cel mai puternic pentru mine, pentru că ne asemănam şi temperamental şi a dovedit că te poţi ridica şi din fundul iadului – unde s-a prăbuşit în timpul "reeducării" de la Piteşti – la un nivel de credinţă la care mă rog lui Dumnezeu să ajung şi eu.

Pe urmă, am mai învăţat de la prieteni mai în vîrstă destule lucruri. Mi-a plăcut să am prieteni mai mari, pentru că întotdeauna m-am simţit mai matur decît cei de vîrsta mea şi pentru că am vrut să am de la cine învăţa.

Însă, ca orice creştin, am şi eu un duhovnic. El este îndrumătorul meu spiritual.

G. S.: *Cum va arăta lumea de mîine în condiţiile în care, cum spunea Malraux, "omul va fi religios sau nu va fi deloc"?*

Dan Puric, Tiberiu Lovin, Claudiu Târziu

Cl. T.: Dacă i-ai luat omului verticala, se sufocă pe orizontală. De asta au picat regimurile comuniste. Omul este construit cu un dor al transcendenţei, al misterului, al paradisului pierdut. Poate să nu-şi dea seama că el este neîmplinit, în ciuda tuturor realizărilor pămînteşti, din pricina faptului că nu L-a cunoscut pe Dumnezeu. Dar asta e realitatea. Omul religios e prea puţin, pentru că mulţi sînt şi azi religioşi fără să trăiască propriu-zis credinţa, fiind pietişti, superstiţioşi, conformişti, orice, dar nu trăitori creştini. *Omul restaurat*, adică omul reîndumnezeit, este ceea ce aşteptăm de la viitor. Şi ştim că se va întîmpla asta: unii vor fi, alţii nu. Dar cu toţii se vor înfricoşa la Parusie.

Interviu consemnat de
Gabriel STĂNESCU

O INEXACTITATE CARE MĂ PRIVEŞTE ŞI O PĂRERE DESPRE „PROIECTUL AIUD"

Pe mai multe site-uri şi bloguri se vehiculează o... să-i spunem inexactitate, pe care cred că trebuie să o îndrept. Sînt unele enormităţi pe care nu mă obosesc să le neg, pentru că sînt evidente. Neadevărul asupra căruia mă opresc acum, deşi minor în corul denigrator, ar putea afecta însă persoane pe care le respect şi le iubesc.

Mai mulţi internauţi ortodocşi afirmă, fără să fi făcut o minimă verificare, că eu susţin „proiectul Puric" privind construirea unei mănăstiri, pe lîngă care să existe şi un centru de martirologie la Aiud. Nu-l susţin, cum nu-l susţin nici pe cel atribuit părintelui Iustin Pârvu de la Petru Vodă. Pentru a pleda pentru un proiect, trebuie să am căderea şi să-l cunosc – dacă se poate chiar în detaliu. Nu am văzut decît „pozele" de ansamblu a două proiecte. Înţeleg că, pînă la urmă, ÎPS Andrei a optat, pare-se definitiv, pentru un al treilea proiect – care mi-a rămas necunoscut şi el.

Nici părintele Iustin, nici prietenul Dan Puric, nici ÎPS Andrei Andreicuţ, episcopul locului, care are dreptul asupra deciziei finale, nu mi-au cerut părerea. Şi nu nici nu aveau de ce. Nu am nici competenţa profesională, nici autoritatea morală să mă pronunţ asupra a **cum** trebuie făcut Memorialul de la Aiud.

Ca mădular al Bisericii şi ca român, am crezut de datoria mea să mă pronunţ asupra **necesităţii existenţei** unui Memorial la Aiud – care înseamnă, sub toate aspectele, un loc de cinstire. Părintele Iustin a avut excelenta idee ca, lîngă monumentul de la Aiud ridicat în memoria celor ucişi în închisoarea oraşului de către comunişti, să fie clădită o mănăstire. D-l Dr. Pavel Chirilă a propus – inspirat şi domnia-sa, cred eu – să fie înfiinţat, pe lîngă mănăstire, un centru de cercetări martirologice – adică o instituţie care să documenteze cum au fost martirizaţi mii de români pentru Hristos, în timpul prigoanei comuniste. Iar ÎPS Andrei a binecuvîntat iniţiativa.

O astfel de lucrare îmi pare esenţială pentru cunoaşterea istoriei noastre recente şi deopotrivă pentru întărirea noastră în credinţă. În fond, cinstirea martirilor noştri înseamnă deopotrivă rugăciune şi restabilire a adevărului.

Aşadar, m-am declarat principial un adept al ideii de mănăstire cu centru martirologic. Dar **cum** să arate aceasta vor stabili alţii mai îndreptăţiţi decît mine. Cunoscînd cît de important poate deveni pentru români un astfel de Memorial (pentru că mănăstirea şi prezenţa sfintelor moaşte, care fac minuni, ar credibiliza enorm centrul de martirologie, iar adevărurile rostite de acolo ar fi devastatoare), antihriştii şi antiromânii au uneltit întîi dezbinarea dintre luptătorii pentru aceeaşi cauză şi apoi blocarea proiectului cu orice preţ. Una dintre metodele pentru amînarea oricărei decizii a fost **inventarea unei false probleme**: ce se face la Aiud, mănăstire sau centru cultural? Au muşcat momeala inclusiv unii călugări. Învrăjbirea s-a produs, iar vara dă să se încheie înainte să se fi săpat barem un metru de fundaţie pentru Memorialul de la Rîpa Robilor.

Cei care se panichează şi panichează lumea că lupta se duce mai ales contra mănăstirii, înşeală şi se înşală. Deja, la Aiud există un schit (tot prin strădania precumpănitoare a Părintelui Iustin), iar ca biserică e folosit chiar monumentul închinat celor căzuţi în închisori (tîrnosit ca atare de însuşi Î. P. S. Bartolomeu). De acolo, osemintele mucenicilor, cinstite ca sfinte moaşte, sînt trimise la mănăstiri din toată ţara, de la Muntele Athos şi de la Locurile Sfinte. Evlavia populară e în creştere, pelerinii curg continuu spre Aiud, iar mii de credincioşi se rogaă sfinţilor din închisori, cu speranţa în ajutorul lor.

Deci, să fim lucizi, asta nu mai pot să oprească duşmanii; dar fondarea centrului de martirologie, care să dezvăluie şi cine au fost călăii şi care le-au fost uneltele şi metodele, poate fi încă împiedicată.

Mai încoace a mai apărut o temere: ce ne facem dacă acel centru de martirologie va fi preluat de forţe ostile şi îndreptat împotriva Bisericii şi a românilor? Cine să-l preia, oameni buni, dacă el se va afla sub controlul direct al mănăstirii?! Şi chiar aşa, să îngăduie Dumnezeu ca diavolul să-şi bată joc de sfinţii Săi, tocmai pe un loc de martiraj şi într-o mănăstire dreptmăritoare?!

Ne luptăm cu fantome şi nu mai construim nimic. Asta vrea şi vrăjmaşul! Nădejdea mea este că Părintele Arhimandrit Iustin Pârvu şi ÎPS Arhiepiscop Andrei Andreicuţ, cei care poartă în primul rînd responsabilitatea marii lucrări de la Aiud, vor readuce pacea între ortodocşi şi vor grăbi începerea efectivă a construcţiei.

Doamne-ajută!

Claudiu TÂRZIU

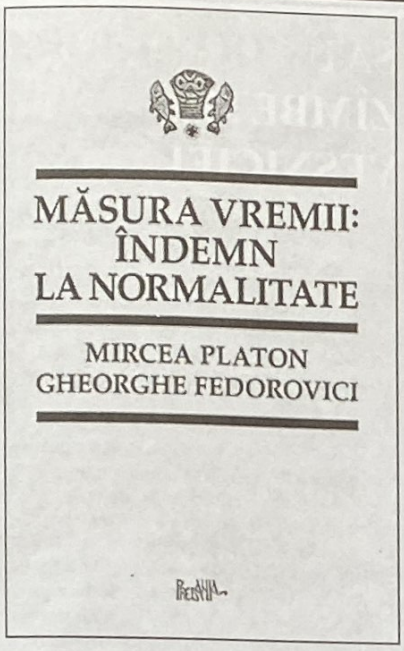

Mircea Platon, Gheorghe Fedorovici, *Măsura vremii: îndemn la normalitate*, Ed. Predania, Bucureşti, 2009, 326 pagini.

Cu doi autori de rectitudinea morală şi intelectuală a d-lor Mircea Platon şi Gheorghe Fedorovici, cartea este un adevărat manual de înţelegere creştină a vieţii în cetate, chemând la o *normalitate* a cărei *măsură* nu este omenească, ci *dumnezeiască*. Cei doi vechi colaboratori ai revistei *Rost* provoacă încă o dată lumea românească la o cruciadă nesângeroasă „în căutarea rostului pierdut", a acelei rânduieli a existenţei statornicite de sus, mereu vii şi actuale, dar pe care modernitatea şi postmodernitatea au încercat şi încearcă s-o substituie prin falsele norme ideologice ale unei umanităţi fără Dumnezeu.

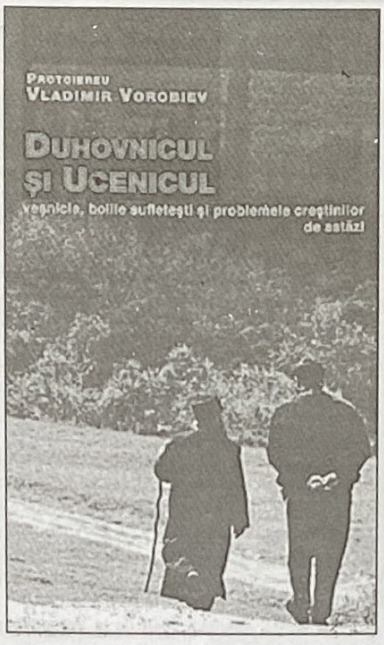

Pr. Vladimir Vorobiev, *Duhovnicul şi ucenicul. Veşnicia, bolile sufleteşti şi problemele creştinilor de astăzi*, traducere de Gheorghiţă Ciocioi, Ed. Sophia, Bucureşti, 2009, 128 pagini.

Un îndrumar duhovnicesc de mare folos şi pentru credincioşi, şi pentru preoţi, întemeiat pe îndredinţarea că "duhovnicul trebuie să se roage, să aibă compătimire, să fie cu dragoste, să ierte, să rabde. [...] Rolul duhovnicului, al preotului, este unul cheie, iar răspunderea lui este imensă. [...] El trebuie să audă şi să simtă inima tulburată a copilului ori a tânărului şi să afle modul cel mai adecvat de a da un răspuns, de a întinde o mână, de a ajuta. Iar aceasta niciodată nu trebuie să fie un act formal. Vai preotului care nu înţelege acest lucru!".

Monahia Maria (Dobromîslova), *Viaţa Sfântului Nicon, ultimul Stareţ de la Optina*, traducere de Pr. Teoctist Caia, Ed. Predania, Bucureşti, 2009, 306 pagini.

Apărută în cadrul colecţiei "Părinţi duhovniceşti", biografia Sfântului Nicon Mărturisitorul (martirizat de bolşevici în 1931 şi trecut în rândul sfinţilor şase decenii mai târziu) este alcătuită de fiica sa duhovnicească, Monahia Maria, martoră directă a multor episoade relatate. Interesul volumului creşte substanţial prin faptul că acesta include şi fragmente din jurnalul, corespondenţa, predicile şi cuvântările marelui înduhovnicit, precum şi din învăţăturile de înălţime filocalică ale părintelui spiritual al acestuia, Sfântul Stareţ Varsanufie de la Optina.

ARHIMANDRIT GAVRIIL STOICA ŞI VOCAŢIA CĂLUGĂRIEI

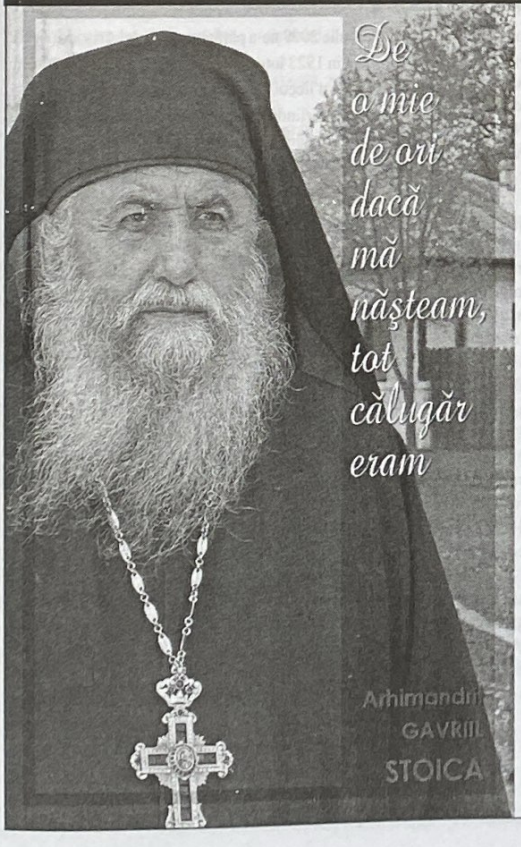

Părintele Arhimandrit Gavriil Stoica (1935-2008) a fost ani de-a rândul, lună de lună, sfătuitor duhovnicesc în paginile revistei *Lumea credinţei*. Era o datorie a editurii omonime ca textele sale, încă atât de vii şi de actuale, să fie adunate între copertele unei cărţi de largă răspândire. În această vară, trustul de presă condus de d-l Răzvan Bucuroiu şi-a îndeplinit datoria respectivă, scoţând volumul intitulat *De o mie de ori dacă mă năşteam, tot călugăr eram* (sunt chiar cuvintele autorului dintr-un amplu interviu, dat nu cu mult înaintea trecerii sale la cele veşnice).

D-l Răzvan Bucuroiu, în prefaţă, îl numeşte pe Părintele Arhimandrit Gavriil Stoica „pescarul de pridvor", oferindu-ne următoarea lămurire: „Era, într-adevăr, propovăduitorul ideal pentru acei care găsiseră calea, dar nu se puteau hotărî să o urmeze până la capăt. Era pescarul neîntrecut în a-i pescui pentru Hristos pe cei nehotărâţi, pe cei cu îndoieli, dar cu inimă curată. Ca orice pescar serios, avea un arsenal de unelte şi momeli potrivite pentru o *anume* captură". Iar în prezentarea din *Lumea credinţei* editorul adaugă: „Şi a primit de sus binecuvântarea pescuitului până în ultimul ceas de dinaintea trecerii în veşnicie. Mormântul părintelui (prin bunăvoinţa Patriarhului Daniel) este chiar la umbra bisericii Sfintei Mânăstiri Zamfira, pichetând aleea pe care mergea de la chilie la biserică. Aşa este aşezat locul său de odihnă: pe o eternă cărare, care leagă neodihna faţă de cele bisericeşti şi grija faţă de mântuirea celor lumeşti. Şi crucea care îi stă la căpătâi asta este şi va fi în continuare: o veşnică nadă, pentru trecătorii acestei lumi... Aşa cum sperăm ca veşnică nadă să fie învăţăturile sale duhovniceşti cuprinse în volumul proaspăt apărut şi care se întregeşte cu o amplă prezentare a vieţii Părintelui Gavriil alcătuită chiar de fratele său de sânge, ieromonahul Iustinian, ostenitor de mai mulţi ani la Sf. Munte Athos".

Cartea poate fi procurată – inclusiv pe cale poştală – prin Societatea de Difuzare "Supergraph" (str. Ion Minulescu 36, sector 3, Buc., cod 031216; tel.: 021/3206119, fax: 021/3191084), iar bucureştenii şi-o pot procura mai ales de la Librăria Sophia (str. Bibescu Vodă 19, vizavi de Facultatea de Teologie).

Semnalăm că tot în această vară Editura "Lumea Credinţei" a suplimentat tirajul volumului *Seminţe duhovniceşti. Un caiet al Părintelui Arsenie Boca*, prezentat într-unul dintre numerele noastre anterioare şi care s-a bucurat de o deosebită căutare (în 2009 se împlinesc 20 de ani de la mutarea la cer a Părintelui Arsenie).

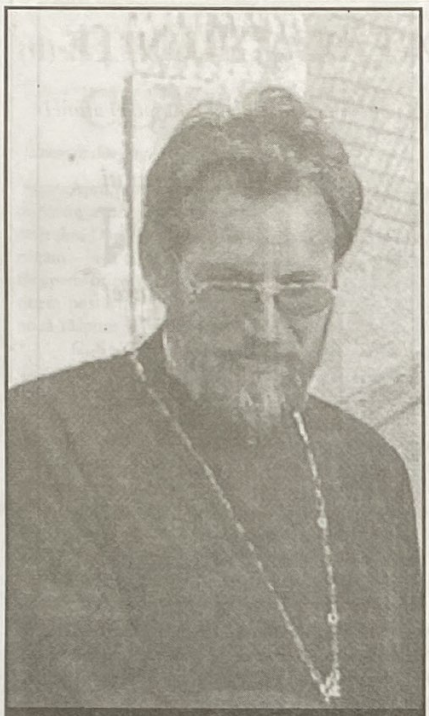

PR. CONSTANTIN MIHOC

Descendent al unei ilustre familii de preoţi ortodocşi din Suceava (cu alţi 5 fraţi slujitori ai altarului), o vreme preot misionar la Spitalul "Christiana" din Bucureşti, apoi paroh al bisericii româneşti "Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavriil" din Berlin (aflate în construcţie), doctor în Teologie şi lector universitar la Facultatea de Teologie din Bucureşti, tată a trei copii (un băiat şi două fete), părintele Constantin Mihoc abia împlinise 49 de ani şi se pregătea să-şi serbeze pe 17 august, acasă la Suceava, "Nunta de Argint". Căsătoria a fost una dintre valorile cele mai sfinte ale vieţii lui şi era autorul unei cărţi de referinţă în teologia ortodoxă: *Taina căsătoriei şi familia creştină în învăţăturile marilor Părinţi ai Bisericii din secolul IV* (Editura Teofania, Sibiu, 2002).

Marţi 4 august a. c., spre ora zece seara, acoperişul unei vechi clădiri de pe şantierul bisericii a cedat şi un zid ce trebuia demolat s-a prăbuşit peste părintele paroh şi peste unul dintre muncitorii români, pe nume Nicolae.

Precedată, pare-se, de un vis premonitor, moartea părintelui pe un şantier de lucru, acolo unde trebuia să ridice o biserică, a fost relatată cu înfiorare şi în presa germană (*Deutsche Welle*, *Berliner Zeitung* etc.), care, consemnând „sfârşitul tragic" al preotului român, nota, între altele, că „blestemul Meşterului Manole se ţine scai de români oriunde ar hălădui prin lume"...

Familia şi-a exprimat dorinţa ca preotul Constantin Mihoc să fie înmormântat în chiar în curtea sfântului lăcaş unde slujeşte fratele său Dimitrie: Capela „Buna Vestire" din Suceava. Dumnezeu să-l odihnească şi să aducă mângâiere familiei îndurerate.

V. A. M.

IOSIF VATOPEDINUL SAU ZÎMBETUL VEŞNICIEI

În vara aceasta a trecut la Domnul unul dintre marii înduhovniciţi ai Athosului, avva Iosif Vatopedinul, ucenic şi monograf al legendarului avva Iosif Isihastul sau Spileotul (mutat la cele veşnice în 1959).

Se poate spune că întreaga petrecere în viaţa aceasta a cuviosului Iosif Vatopedinul a stat sub semnul Sfinţilor Doctori fără de Arginţi Cosma şi Damian: de praznicul lor a văzut lumina zilei, la 1 iulie 1921; de praznicul lor s-a stabilit, după moartea părintelui său duhovnicesc, la schitul athonit ce le poartă numele; de praznicul lor a trecut zîmbitor la cer, miercuri 1 iulie 2009.

Pentru protectorii săi cereşti, pentru celălalt Iosif sau pentru Domnul Însuşi îi va fi fost zîmbetul de pe urmă, cu care a fost prohodit şi pus în mormînt. Acel zîmbet al veşniciei pe care cine l-a văzut, aievea sau numai fotografiat, nu-l va mai putea uita niciodată – şi care trimite cugetul înfiorat spre marea taină a sfinţeniei, care biruie moartea întru bucurie.

Bucură-te, cuvioase Iosif de la Vatopedu, cel ce ai trecut zîmbitor peste moarte.

Veşnică fie-ţi pomenirea şi mijlocitoare pentru tot neamul creştinesc bucuria dinaintea Sfintei Treimi.

(R. C.)

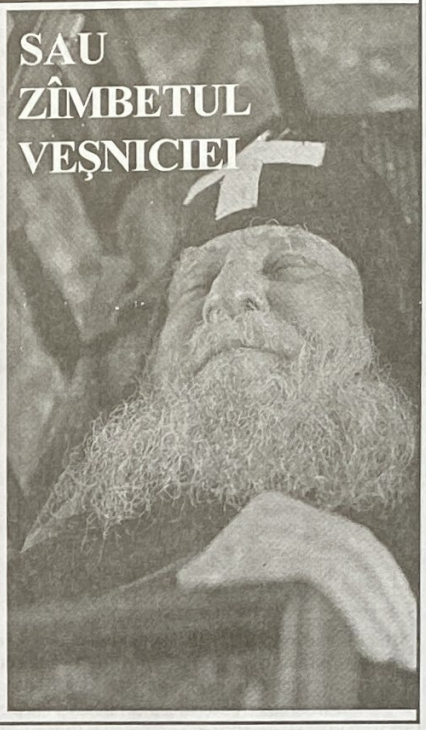

SERGIU GROSSU

Născut la Cubolta, în Basarabia, pe 14 noiembrie 1920, licenţiat în Filosofie, Filologie şi Teologie al Universităţii Bucureşti, Sergiu Grossu, angajat de tânăr în „Oastea Domnului" (interzisă de regimul comunist), deţinut politic (1959-1962) şi apoi exilat în Franţa (din 1969), a fost, alături de soţia sa Nicole-Valéry Grossu (1919-1996, nepoată după mamă a lui Iuliu Maniu, la rândul ei fostă deţinută politic), unul dintre cei mai neobosiţi luptători pentru libertatea religioasă din secolul XX, autor a numeroase lucrări – în franceză şi/sau în română – dedicate istoriei recente a României (cea mai cunoscută rămâne *Le calvaire de Roumanie chrétienne*, Éditions France-Empire, 1987), dar şi un poet plin de har. Începând din octombrie 1971, a editat la Paris revista creştină *Catacombes*, al cărei scop a fost apărarea cauzei persecutaţilor din ţările comuniste.

După 1989 şi-a recăpătat cetăţenia română pierdută în urma refugiului şi a creat Fundaţia Foştilor Deţinuţi Politici „Nicoleta-Valeria Grossu", prin care a căutat să sprijine moral şi material victimele comunismului. A înfiinţat, de asemenea, editura de spiritualitate creştină „Duh şi Adevăr" şi Centrul de Cultură Creştină „Nicoleta-Valeria Grossu".

Titlul paulinic al uneia dintre cărţile sale, *Mam luptat lupta cea bună*, rezumă sensul unei vieţi de jertfă şi patos mărturisitor, ale cărei excese uneori amendabile au fost cu prisosinţă răscumpărate de nenumărate virtuţi.

S-a stins la 25 iulie 2009.

Odihnească-l Dumnezeu cu drepţii Săi.

(R. C.)

ARISTIDE LEFA

Pe 9 iulie 2009 ne-a părăsit camaradul Aristide (Tedi) Lefa, născut în 1923 într-o familie modestă din oraşul Huşi, unde a terminat liceul (în timpul căruia a intrat în „Frăţiile de Cruce"), înscriindu-se apoi la Facultatea de Medicină din Iaşi şi continuându-şi studiile la Bucureşti.

Pe 15 mai 1948 este arestat de comunişti şi condamnat la 8 ani muncă silnică, trecând şi prin iadul de la Piteşti. Mai târziu, la Tg. Ocna, i-a cunoscut şi i-a urmat spiritual pe Valeriu Gafencu, „sfântul închisorilor", şi pe Ioan Ianolide. După ce i s-a terminat condamnarea, a fost trimis în domiciliu obligatoriu, apoi în diferite lagăre (ultima oară, la stuf, la Periprava). Au fost perioade când a fost numit ca doctor în aceste colonii şi a ajutat pe mulţi deţinuţi. Pe unii i-a întors de la moarte prin operaţii făcute cu instrumentar improvizat.

După eliberare nu i s-a permis să-şi termine studiile medicale, absolvind, în cele din urmă, Facultatea de Biologie la seral.

După 1989, s-a numărat printre întemeietorii Fundaţiei „Profesor George Manu", iar mai târziu ai revistei *Permanenţe*, al cărei redactor a fost ani îndelungaţi. O parte din articolele pe care le-a scris în *Permanenţe* au fost adunate în broşura *Pentru cunoaşterea adevărului*, apărută în 1993. În 1998, la Editura Eminescu din Bucureşti, i-a apărut remarcabilul volum autobiografic *Fericiţi cei ce plâng*.

Viaţa lui a fost până la capăt un exemplu de cinste, modestie, ajutor pentru semenii în suferinţă, dovedindu-se în toate un adevărat creştin al Bisericii Ortodoxe.

Dumnezeu să-l primească în Împărăţia Sa. *(I. P.)*

OMUL ÎNTRE *IMAGO DEI* ŞI TEHNOLOGIA FĂRĂ GRANIŢE (II)

(urmare din numărul trecut)

Revoluţia nu se întâmplă atunci când societatea adoptă noi tehnologii, ci atunci când societatea adoptă noi comportamente. **(Clay Shirky)**

Provocările recente ale tehnologiei informaţionale

Acţiunea de introducere a documentelor biometrice este o nouă provocare a tehnologiei recente. Biometria presupune conectarea la un sistem central de supraveghere, care merge mult prea departe[1]. Se ştie mai mult ca sigur că introducerea cipurilor în actele de identitate este o etapă înaintea implantării lor în corpul nostru.

A permite ca chipul nostru să fie „clonat electronic" şi înregimentat în cipuri, apoi manipulat după bunul plac al cuiva, înseamnă a „amaneta" ceea ce nu ne aparţine şi a diminua identitatea noastră iconică, unică prin voia lui Dumnezeu, la un număr într-o bucată de plastic sau într-un server.

Biserica trebuie să ia atitudine morală împotriva oricărei tendinţe de a diminua identitatea taborică a persoanei umane, adică a arhetipului divin, şi să sancţioneze moral "ştiinţa" imorală, tehnologia totalitară şi mondialismul politic, care-l transformă pe om într-un număr sau instrument, şi să atenţioneze profetic atunci când ştiinţa sau tehnologia nu mai slujesc omului, ci unui grup de interese – fie acesta „ştiinţific", economic, financiar, politic, militar etc. – care urmăreşte să organizeze creaţia ca pe o totalitate închisă, în care omul este micul ei dumnezeu[2].

Unii spun că oricum putem fi urmăriţi, cu sau fără cipuri. Că oricum putem fi urmăriţi este adevărat, dar se caută perfecţionarea acestor mijloace de urmărire cu orice preţ şi chiar obţinerea asentimentului nostru în această privinţă.

Nu este suficient argumentul celor ce spun: *Oricum avem cipuri în carduri, telefoane mobile etc., de ce ne-ar deranja unul în plus în actele de identitate?* Afirmaţia nu ţine cont de faptul că actele de identitate sunt lucruri indispensabile, le folosim toată viaţa şi suntem foarte atenţi să nu le pierdem, pe când telefonul mobil şi cardurile nu sunt indispensabile, poţi renunţa la ele, dacă vrei să nu fii controlat şi urmărit. Pe această grijă deosebită se bazează şi cei ce doresc controlul total asupra omului...

De aici nu mai e decât un până la dictatura biometrică, dictatură care va condiţiona existenţa omului de supunerea oarbă faţă de o persoană, de un sistem sau de o ideologie totalitară, aşa cum este profeţit în *Apocalipsa* 13-14.

Precizez că acţiunea în sine de punere în practică a catagrafiei biometrice, sau numărul 666, precum şi documentele biometrice nu trebuie demonizate, întrucât nu au în sine o valoare ontologică, dar ele au o funcţie preventivă din punct de vedere teologic, deoarece prin proorociile biblice sunt deconspirate de Duhul Sfânt ca fiind acţiuni ale lui Antihrist.

Dacă ar avea o valoare ontologică reală, atunci ar însemna că atribuim răului o existenţă ontologică. Or, răul este doar un accident în creaţie. Lucrarea de amăgire a lui Antihrist nu se poate reduce nici pe departe doar la un număr, sau la această stocare electronică, sau la tehnologia informaţională în genere, şi nu înseamnă că, dacă le-am evita sau refuza pe acestea, am scăpa definitiv de el şi ne-am mântui pur şi simplu. Monitorizarea biometrică trebuie privită doar ca una dintre acţiunile infinite ale celui rău, dacă prin ea se urmăreşte, până la capăt, umilirea omului şi controlul total asupra lui.

Propuneri şi perspective

Lăsând la o parte orice panică şi tulburare, care nu fac cinste creştinilor, putem afirma cu toată convingerea noastră că introducerea cipurilor este, fără îndoială, un scandal, o jignire şi o umilinţă adusă persoanei umane. Sub nici o formă neacceptarea cipurilor biometrice nu trebuie privită ca o reacţie pe fondul unui fanatism religios, ci, mai întâi de toate, ca o reacţie firească de apărare împotriva unei înregimentări electronice forţate într-un sistem de supraveghere suspect.

Toate argumentele teologice, etice, juridice, politice, sociale, ştiinţific-academice în domeniul IT, naţionale şi internaţionale, prezentate în diferite studii de numeroşi autori[3], ne îndreptăţesc – eclesial, dar şi civic – să ne exprimăm poziţia noastră clară şi să sancţionăm moral fără echivoc acţiunea scandaloasă şi discreţionară de utilizare a cipurilor în documentele personale, precum şi a implaturilor medicale RFID în viaţa românilor, introduse fără o dezbatere publică, şi să intervenim pe lângă autorităţile publice europene şi româ-neşti pentru:

a) respectarea Cartei Drepturilor Fundamentale ale Omului şi a Constituţiei Româ-niei, întrucât impunerea documentelor biometrice este o încălcare flagrantă a libertăţilor fundamentale ale fiinţei umane, a dreptului de opinie în problemele care privesc viaţa noastră şi un afront adus creştinilor din România şi din întreaga lume;

b) dezbaterea publică a ordonanţelor şi hotărârilor de guvern (O.G.U. 94/2008[4], H.G. 1566/2008[5], O.G. 207 din 04/12/2008[6]) privind impunerea obligativităţii actelor de identitate

cu cip biometric şi a H.G. 55/2009 [7] privind introducerea implanturilor medicale, precum şi a codurilor juridice recente care, printre altele, dezincriminează incestul, prostituţia etc.;

c) obligativitatea statului român de a nuanţa legile de mai sus pe motive de conştiinţă religioasă şi de a elibera documente de identitate fără cip pentru cei ce doresc acest lucru, însă nu doar pentru o perioadă provizorie de 6-12 luni, ci pe aceeaşi perioadă pe care sunt valabile cele care conţin datele personale biometrice pe cip, eliberarea documentelor biometrice urmând să se facă doar la cererea expresă a solicitanţilor.

Concluzii

Atunci când tehnologia nu ţine cont de comple-xitatea persoanei umane şi de destinul hristic al omului şi susţine preeminenţa tehnologiei în faţa individului, se produce ruptura între om şi tehnologie, care îi devine potrivnică şi chiar distrugătoare. În acest caz, tehnologia se transformă într-un instrument malefic.

La fel, ştiinţa biometrică, întrucât reduce persoana umană la o simplă tehnologie şi suport electronic de emiţătoare şi implanturi, având ca punct de referinţă doar interese economice şi controlul total al omului, devine un instrument de tortură socială, psihologică şi morală.

Tehnologia biometrică actuală îl reduce pe om de la *imago Dei* la un simplu număr sau cip electronic, întrucât, din punctul de vedere al evidenţei biometrice, cel care nu va figura într-o bază de date nu va exista din punct de vedere fizic, deci social, şi astfel va fi lipsit de toate drepturile. În acest caz, Biserica şi în general Teologia e perfect legitim să apere „firea omului" şi condiţia lui psiho-socială în toată normalitatea ei personală, nu pe bucăţele, ci unitar şi holistic.

Ontologia omului este iconică şi are o identitate taborică, deci „faţă către faţă" în demnitate, cinste şi slavă dumnezeiască, iar nu o identitate numerică impersonală, în sensul apocaliptic, ca "număr al omului"[8].

Neintervenţia Bisericii şi a societăţii civile, pentru a se evita această sumbră perspectivă, va da impresia că muţenia a devenit starea de fapt a Bisericii Ortodoxe Române de azi, şi ar putea fi acuzată de slugărnicie, pasivitate, resemnare sau chiar trădare...

A îndrăzni pentru a birui lumea [9] nedreptăţii şi a păcatului este semnul de recunoaştere a unei Biserici lucrătoare în iubire şi a unei succesiuni apostolice depline nu numai în har, ci şi în acţiune.

Creştinul este chemat să arate firescul credinţei lui, într-o lume pentru care creştinismul a devenit atât de nefiresc, sau chiar o piedică pentru cei ce vor să stăpânească lumea şi pe om în mod totalitar. A renunţa la această chemare înseamnă **a renunţa la chipul şi asemănarea noastră cu Dumnezeu**, deci la *imago Dei* din noi, şi aceasta ar marca **sfârşitul libertăţii** noastre şi **începutul sclaviei antihristice**.

Sperăm să nu fim noi generaţia care trăieşte ultima filă din istoria libertăţii umane...

Pr. dr. Mihai VALICĂ
Universität „Albert Ludwig", Freiburg, Deutschland,
şi Universitatea „Alexandru Ioan Cuza", Iaşi

---

[1] Vezi Dr. Cristian Cobeli, Dr. Mihai Valică, „CIPURILE RFID – QUO VADIS?", în *Dictatura biometrică. Cipul controlului total*, Botoşani, 2009, pp. 76-85.
[2] Vezi studiul meu *România – un posibil loc de început al pecetluirii apocaliptice?* (pe internet sau în vol. Dr. Pavel Chirilă, *Vindecarea*, Ed. Christiana, Bucureşti, 2009, pp. 235-249).
[3] Vezi *Dictatura biometrică. Cipul controlului total*, ed. cit., pp. 76-85, cu toată bibliografia aferentă.
[4] Publicat în *Monitorul Oficial*, Partea I, nr. 485, din 30/06/2008.
[5] Publicat în *Monitorul Oficial*, Partea I, nr. 842, din 15/12/2008.
[6] Publicat în *Monitorul Oficial*, Partea I, nr. 831, din 10/12/2008.
[7] Publicat în *Monitorul Oficial*, Partea I, nr. 112, din 25/02/2009.
[8] *Apocalipsa* 13, 18
[9] *Ioan* 16, 33.

PAMFIL ȘEICARU

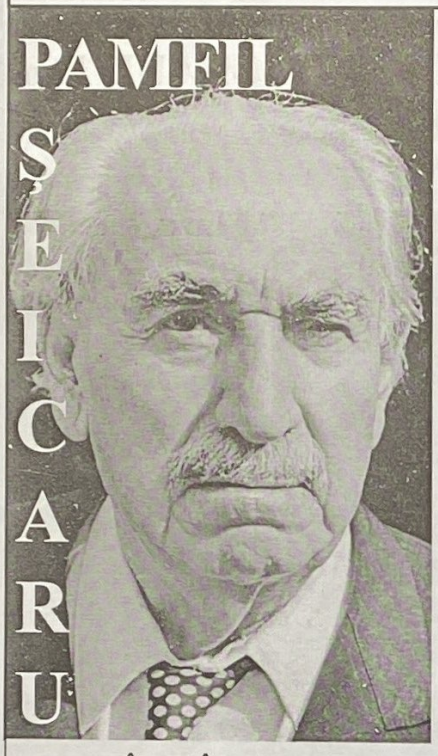

ÎN SFÂRȘIT, UN LOC DE ODIHNĂ: PALMA DE MALLORCA

(urmare din numărul trecut)

Cu toate împotrivirile făcute contra lui, n-a durat mult și cartea apăruse pe piață. Presa exilaților români nu reacționase la apariția cărții, nu scrisese absolut nimic despre ea, cu toate că avea un conținut plin de adevăruri. Fusese trecută totalmente sub tăcere, era boicotată și pentru exil nici nu exista. Cu alte cuvinte, Șeicaru, deși aflat în lumea liberă, n-avea dreptul să-și facă remarcată prezența. Cu asta, *conspirația* împotriva lui se confirma. Cu mult timp înainte, tocmai atunci când apăruseră articolele lui la Palma de Mallorca, se făcuse o acțiune concertată împotriva lui de către Constantin Vișoianu & Co. Era ofensiva calomniilor, făcută de foștii politicieni din România. Acțiunea dusă împotriva lui trebuia să fie cât mai radicală, făcându-l ca și inexistent. Prezența lui Șeicaru în Apus nu le convenea politicienilor, el scria adevărul și articolele lui le stăteau în cale. Ei erau siguri că cele două țări de limbă engleză aveau nevoie nu numai de marile *personalități* românești din Occident, ci și de *serviciile* lor. Reușiseră să pună mâna pe

AȘA CUM A FOST

Un erou al întregirii naționale și cel mai mare jurnalist român al secolului XX (18)

putere și contribuția lor la ceea ce pregăteau Anglia și America li se părea de o valoare imensă. Cum se vede, foștii diplomați și oameni politici din România reușiseră să se învârtească. Importanța lor era apreciată în Apus, pe când un pârlit de gazetar trebuia ignorat și chiar împiedicat să se manifeste. Adevărul trebuia negat, Șeicaru nu exista, era o personalitate negativă, nu mai avea valoare și credit "oficial".

Aproape imediat după cel de-al doilea război mondial, *Dotla. Rien que des cendres* apăruse în Franța, era bazată pe informații primite din țară și, ca să se dea cărții un iz mai interesant, Șeicaru inventase două persoane imaginare: colonelul Roură și colonelul sovietic Narîșkin. Cel care citea cartea făcea cunoștință cu adevărul despre Uniunea Sovietică și i se arăta situația reală din țara ocupată de armata roșie. Exilații români erau dornici să se pună la curent cu ce se întâmpla în țară și ar fi cumpărat-o fără să se gândească prea mult. Ar fi răsfoit-o din scoarță în scoarță și ar fi știut ce se întâmpla în țara "eliberată" de armata roșie. Șeicaru le arăta cum se comporta soldatului roșu în țara "eliberată" de el, ca și felul cum el își bătea joc de nenorocirea românului. "Marea rezistență a românilor din Apus" nu era mulțumită cu ce se afla în carte, pentru ei cartea nici nu exista; sau, dacă exista, nu trebuia citită. Ei n-aveau interes pentru nenorocirea poporului român și făceau totul ca refugiatul român să nu afle adevărul (care-i angaja și pe "aliații" occidentali). *La Nation Roumaine* din 15 August 1949, o gazetă care apărea la Paris în limba franceză, își dăduse seama de influența pe care ar fi avut-o cartea în rândurile refugiaților români. Ziarul era scris în limba franceză, vorbită numai de un cerc restrâns, iar restul refugiaților români nu o stăpâneau îndestul. Tot la Paris, *La Nation Roumaine* sărbătorea *lovitura de stat* [23 august 1944] în fiecare an cu mare pompă, fusese chiar declarată sărbătoare națională, iar fostul rege mare erou.

"Rezistența" din Apus luptase din răsputeri împotriva apariției, dar cartea fusese totuși tipărită. *La Nation Roumaine* publicase un atac dur, dar semnat anonim. Articolul arăta că *Șeicaru era un gazetar vulgar, om fără valoare, în care nu se putea avea încredere*. Născocirile împotriva lui aveau efectul dorit, deoarece Șeicaru era prea puțin cunoscut în Europa Occidentală. Cei care semnau articolele publicate în *La Nation Roumaine* avuseseră timp să se lingușească pe lângă cei care aveau ceva de spus – și o făcuseră conștiincios. Atacurile împotriva marelui gazetar nu erau fără logică. Cel care lua în mână ziarul n-avea idee că Șeicaru exista și era convins că autorul articolului trebuia crezut. Era imediat după război și cel care arunca pe hârtie articolul învățase la școala partidelor din țară cum să scrie, băgându-l pe marele gazetar român și mai mult la fund. *La Nation Roumaine*, în articolele publicate, cerea ca Șeicaru să fie considerat un autor fără importanță și de neluat în serios. Cu asta, gazeta românească publicată în limba franceză căuta să arate că Șeicaru n-avea voie să scrie și nici să publice adevărul. În ceea ce privește cartea, se spunea și mai mult: *Cartea este prost scrisă, mai mult o fabulație, și nimeni nu trebuie să o citească*. Cam în felul acesta prezenta *La Nation Roumaine* din 15 august 1949 cele scrise de Pamfil Șeicaru. Semnatarii celor publicate aveau nerușinarea să-l critice pe Șeicaru, adică tocmai pe cel care în țară îl ținuse pe cititorul *Curentului* cu sufletul la gură, căci abia așteptă să vadă urmarea în numărul consecutiv.

Mie, personal, cartea îmi fusese trimisă din Franța și am citit-o cu multă nerăbdare. N-am găsit absolut nimic care n-ar fi fost adevărat. În orice caz, nu cred că întâmplările pomenite în carte erau așa cum le prezenta *La Nation Roumaine*. Mă deruta numai faptul că Șeicaru cunoștea perfect comportarea soldatului sovietic, dintr-o țară aflată tocmai sub ocupația lui. Eram sigur că cei din țară cunoșteau adevărul, cum era cunoscut și de cel care semna anonim articolul publicat în *La Nation Roumaine*. Se vedea clar că adevărul nu trebuia să ajungă acolo unde era așteptat. În orice caz, refugiatul român n-avea voie să-l știe, era obligat să rămână într-o neștiință totală.

Din acele timpuri demult trecute, îmi aduc aminte de un lucrător al căilor ferate din Uioara, comunist înfocat. Era bucuros că țara fusese *eliberată* de armata roșie, dar auzise că sovieticii erau în drum spre Ungaria și treceau prin Uioara. Când a fost sigur că armata sovietică era în mișcare, s-a pus imediat pe lucru. Făcuse repede într-o cameră din casa lui un zid despărțitor, unde își ascunsese nevasta și cele trei fete. Știa că soldatul roșu era înfometat după muieri și nu trebuia să le găsească, să-și facă datoria de *eliberatori*. Treptat, lucrătorul căilor ferate aflase mult mai multe și nu mai putea să sufere comunismul adus în furgoanele armatei roșii. Îi rămăsese în cap amintirea acelor timpuri neplăcute, ca și comportarea soldatului sovietic în țară. Amintiri încrustate pentru veșnicie în creierul său. Pe vremea aceea, eu personal, ca prizonier de război și condamnat politic, fusesem transferat de la închisoarea din Aiud la Uioara, pentru muncă forțată la fabrica Solvay. Acolo cunoscusem pe lucrătorul ceferist și pe cele patru femei din familia sa. Mai târziu, îmi reușise să fug din Aiud, unde fusesem readus la începutul lui iulie 1947 tocmai de la Uioara.

(Va urma)

René Al. DE FLERS
(München)

SUB SEMNUL NOSTALGIEI CAVALEREȘTI

Mulți dintre cititorii *Punctelor cardinale* vor fi poate surprinși să afle că una dintre colaboratoarele noastre mai noi, d-na Simona Niculescu (strămutată de cîțiva ani din Franța în România), evocatoare, într-un frumos serial, a rectitudinii și eroismului unui José Antonio Primo de Rivera, este mai nou redactor-șef al unei publicații de... arte marțiale: *Unifight reloaded. Revista sporturilor de contact* (al cărei prim număr a apărut chiar în pragul acestei luni, cu o frumoasă și foarte modernă prezentare grafică).

Pentru o primă lămurire, citez chiar din editorialul pe care-l semnează: „A fost odată ca niciodată un sistem sportiv care s-a dovedit a fi atît de complet încît a fost ales pentru a pregăti cei mai buni și eficienți luptători. A fost practicat de timpuriu, încă din Grecia antică, sub numele de pentatlon. «Reloaded» Unifight în cursul secolului trecut, pentatlonul și-a însușit tehnicile, precum și obstacolele moderne, devenind o întrecere sub formă de concurs între soldații din cele mai prestigioase structuri militare. Unifight reînvie cu o nouă prezentare, dar în același spirit ca și în trecut. Latura spirituală este bineînțeles nelipsită, atît cea orientală, cît și cea occidentală. Veți găsi în continuare, în paginile revistei, informații despre celelalte sporturi cu caracter de luptă, calendare competiționale, reportaje tema-tice, precum și metodologii de o înaltă tehnicitate..."

Într-un articol cu titlu neliniștitor pentru tihna burgheză – „Unifight – modelul militar pentru societatea civilă" (pp. 20-21) – autoarea ne încredințează că „oamenii care studiază și se antrenează în stil Unifight sînt capabili să facă față oricărei situații". Trebuie să recunoaștem că nu e puțin lucru.

Îndărătul acestei întreprinderi pare să stea o anume nostalgie a cavalerismului de altădată (*Mais où sont les hommes d'antan?*), dar și o delicioasă provocare la bărbăție venită dinspre latura amazonică a "eternului feminin". Probabil că, de data aceasta, cine nu va rezista ispitei va avea numai de cîștigat.

(R. C.)

www.punctecardinale.ro
e-mail: ligia.banea@yahoo.com
PUNCTE CARDINALE S. A. L.
cont: B. R. D. Sibiu RO48BRDE330SV02146903300
ISSN: 1223-3145

Gabriel CONSTANTINESCU (director), Răzvan CODRESCU (redactor șef),
Demostene ANDRONESCU (redactor șef-adjunct),
Ligia BANEA (secretar de redacție), Marcel PETRIȘOR (redactor)
Adresa Redacției: 550399 SIBIU – Calea Dumbrăvii 109, tel./fax 0269/422536

Tehnoredactare computerizată
PUNCTE CARDINALE

Tipar: NOBLESSE S.R.L